

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
UYGULAMALI SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
GRAFİK EĞİTİMİ BİLİM DALI

GRAFİK ve GÖRSEL SANATLAR ÖĞRETMEN ADAYLARININ
ÖĞRETMENLİK UYGULAMASI DERSİNE YÖNELİK GÖRÜŞLERİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan
Cihan CANBOLAT

Ankara
Şubat,2014

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
UYGULAMALI SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
GRAFİK EĞİTİMİ BİLİM DALI

GRAFİK ve GÖRSEL SANATLAR ÖĞRETMEN ADAYLARININ
ÖĞRETMENLİK UYGULAMASI DERSİNE YÖNELİK GÖRÜŞLERİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Cihan CANBOLAT

Danışman: **Yrd. Doç. Dr. TUTKU DİLEM KALAFAT ALPASLAN**

Ankara

Şubat,2014

Cihan CANBOLAT'ın “GRAFİK ve GÖRSEL SANATLAR ÖĞRETMEN ADAYLARININ ÖĞRETMENLİK UYGULAMASI DERSİNE YÖNELİK GÖRÜŞLERİ” başlıklı tezi 13/02/2014 tarihinde, jürimiz tarafından Grafik Eğitimi Bilim Dalında Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Jüri Üyelerinin Adı Soyadı

İmza

Üye (Tez Danışmanı): Yrd. Doç. Dr. Tutku Dilem KALAFAT ALPASLAN

Üye: Yard. Doç. Dr. Gülgün Alpan BANGİR

Üye: Doç. Dr. Armağan GÖKÇEARSLAN

ÖNSÖZ

Eğitim sisteminin en önemli öğelerinden biri öğretmenlerdir. Eğitim amaçlarının gerçekleşmesi büyük ölçüde öğretmenin nitelikli olarak yetişmesine bağlıdır. Öğretmenlerin iyi yetişmesi için, eğitim fakültelerinin öğretmen yetiştirme programlarının kusursuz işleme gerekmektedir. Ancak günümüzde bu programlar uygulanırken çeşitli sebeplerden çıkan problemlerle karşı karşıya kalınmaktadır. Bu araştırmada, grafik ve görsel sanatlar öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulaması dersi süresince karşılarına çıkan sorunların belirlenerek giderilmesi ya da en aza indirilmesi hedeflenmektedir. Bu sorunların çözümünün, hem öğretmen yetiştiren kurumlar hem de mesleğe yeni adım atacak öğretmen adayları için katkı sağlanması beklenmektedir.

Bu araştırmanın ortaya çıkmasında, geliştirilmesinde ve sonuçlandırılmasında büyük emeği geçen, desteğini ve ilgisini en yoğun olduğu zamanlarında bile benden esirgemeyen, bilgi birikimi ve hayata karşı bakış açısıyla bana her zaman şefkatle ve sabırla yön veren çok değerli danışmanım Sayın Yrd. Doç. Dr. Tutku Dilem KALAFAT ALPASLAN'a teşekkür ederim.

Bu araştırmada rehberlik ve eleştirileriyle beni yönlendiren, ihtiyaç duyduğum her anda kapısını bana açık tutan değerli hocam Sayın Yard. Doç. Dr. Gülgün ALPAN BANGİR'e teşekkürlerimi ve minnet duygularımı ifade etmeyi bir borç bilirim.

Lisans öğrenimimden bu yana bilgi ve yardımlarını esirgemeyen, desteğini daima hissettiğim değerli hocam Sayın Doç. Armağan GÖKÇEARSLAN'a teşekkürlerimi sunarım.

Hayatım boyunca destek ve güvenlerini her zaman arkamda hissettiğim, değerli aileme sabırları, fedakârlıkları ve emekleri için şükranlarımı sunuyorum.

Cihan CANBOLAT

ÖZET

GRAFİK VE GÖRSEL SANATLAR ÖĞRETMEN ADAYLARININ ÖĞRETMENLİK UYGULAMASI DERSİNE YÖNELİK GÖRÜŞLERİ

CANBOLAT, Cihan

Yüksek Lisans, Grafik Eğitimi Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Yard. Doç. Dr. Tutku Dilem KALAFAT ALPASLAN

Şubat-2014, 86 sayfa

Gerçekleştirilen araştırmanın amacı, grafik ve görsel sanatlar öğretmen adaylarının lisans ders programında yer alan öğretmenlik uygulaması dersi hakkındaki görüş ve düşüncelerini belirlemektir. Bu genel amaç doğrultusunda, alt amaçlara uygun olarak 5’li Likert tipi değerlendirme ölçeği hazırlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, seçkisiz örneklem yoluyla seçilen öğretmenlik uygulaması dersini almış GÜMEF Uygulamalı Sanatlar Eğitimi Bölümü Grafik Öğretmenliği Anabilim Dalı 62 öğretmen adayı ile GÜGEF Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Görsel Sanatlar Öğretmenliği Anabilim Dalı 98 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Ölçeğin, kapsam geçerliliğini sağlamak için uzman grubun denetiminden yararlanılmıştır. Güvenirlik analizinde, iç tutarlılık Cronbach Alpha katsayısı $a= 0,743$ olarak bulunmuştur. Verilerin aritmetik ortalamaları ve standart sapma değerleri hesaplanarak tabloleştirilmiştir, elde edilen bulgulara göre yorumlar yapılmıştır.

Elde edilen bulgular sonucunda;

Uygulama öğretim elemanının öğretmenlik uygulaması dersi ile ilgili kendine düşen sorumlulukları kısmen yerine getirdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Uygulama okulu yönetimi ve öğretmenlerinin öğretmen adaylarına yaptıkları rehberliğin çok yetersiz kaldığı ve öğretmen adaylarını eğitim-öğretim işleri dışında görevlendirdikleri belirlenmiştir. Uygulama okulundaki teknolojik araçların yetersiz

olduğu, retmen adaylarının ders işlemek için uygun bir sınıf ya da atölye ortamı bulmakta zorluk yaşadıkları sonucuna ulaşılmıştır.

retmenlik uygulaması dersi, retmen adaylarına sınıf yönetimi, ders anlatımı konusunda kendilerinin hangi seviyede olduklarını görmelerini sağlamıştır. retmenlik uygulaması dersinin verimli bir şekilde işlenmesinin adayların eğitim-üretim anlayışlarını ve mesleki bilgilerini önemli derecede etkileyeceği düşünülmektedir.

Anahtar kelimeler: Eğitim, retmen yetiştirme, retmenlik uygulaması,
grafik retmenliği, görsel sanatlar retmenliği.

ABSTRACT

THE VIEWS OF STUDENT-TEACHERS OF GRAPHICS AND VISUAL ARTS TEACHING ABOUT PRACTISE TEACHING COURSE

CANBOLAT, Cihan

MA Degree, Division of Graphic Education

Thesis Advisor: Assistant Prof. Dr. Tutku Dilem KALAFAT ALPASLAN

February-2014, 86 pages

This investigation aims to determine the views of student-teachers of graphics and visual arts about practice teaching course which is in the undergraduate education programme. In accordance with this chief objective, 5 point Likert type scale was formed in conformity with subobjectives. 62 student-teachers studying at the Division of Graphic Education in Gazi University Faculty of Vocational Educational, Department of Applied Arts Education, and 98 student-teachers studying at the Department of Fine Art in Gazi university, Faculty of Education, who took practice teaching course were selected by random sampling and formed the study group of this investigation. In order to verify content validity of the scale, it is benefitted from the supervision of experts. In the analysis of reliability, Interior consistency Cronbach Alpha coefficient was found as $\alpha = 0,743$. The data of the arithmetic mean and standard deviation values calculated were tabulated and interpreted according to the findings obtained.

As a result of findings obtained;

It is concluded that the instructor of practice teaching course partly completes his/her mission successfully.

It is determined that the lack of guidance to student-teachers and charging student-teachers in irrelevant duties by school management and teachers. It is also concluded that in practice school, technological tools are insufficient and student-

teachers have difficulty in finding an appropriate classroom or workshop environment to teach the courses.

The course of practice teaching helps student-teachers to see their levels on classroom management and lecturing. It is thought that an efficient process in practice teaching course may significantly affect the understanding of education and professional knowledge of student-teachers.

Key words: Education, teacher education, practice teaching,
graphics teacher, visual arts teacher

İÇİNDEKİLER

JÜRİ ÜYELERİNİN İMZA SAYFASI.....	i
ÖNSÖZ.....	ii
ÖZET.....	iii
ABSTRACT.....	v
TABLolar LİSTESİ.....	x
KISALTMALAR LİSTESİ.....	xi
1. GİRİŞ.....	1
1.1. Problem.....	1
1.2. Amaç.....	8
1.3. Önem.....	8
1.4. Varsayımlar.....	9
1.5. Sınırlılıklar.....	9
1.6. Tanımlar.....	10
2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE.....	12
2.1. Eğitim Sistemi İçerisinde Öğretmenlik Mesleği.....	12
2.2. Öğretmen Yetiştirme Tarihi.....	13
2.2.1. İlköğretmen Okulları.....	14
2.2.2. Eğitim Enstitüleri.....	16
2.2.3. Mesleki ve Teknik Ortaöğretim Kurumlarına Öğretmen Yetiştirme.....	17
2.2.4. Köy Enstitüleri.....	17
2.2.5. Eğitim Fakültelerinde Öğretmen Yetiştirme.....	18

2.3. Grafik ve Görsel Sanatlar Öğretmeni Yetiştirme.....	20
2.3.1. Grafik Öğretmeni Yetiştirme.....	20
2.3.2. Görsel Sanatlar (Resim-İş) Öğretmeni Yetiştirme.....	21
2.4. Öğretmenlik Uygulaması Dersi.....	22
2.4.1. Yapısı.....	23
2.4.2. İlkeleri.....	24
2.4.3. Zamanı, Süresi ve Yeri.....	26
2.4.4. Planlanması, Yürütülmesi ve Değerlendirilmesi.....	26
2.4.5. Öğretmenlik Uygulamasında Yer Alan Bireylerin ve Kurumların Yetki ve Sorumlulukları.....	30
2.4.6.Eğitim Fakültesi- Uygulama Okulu İşbirliği.....	30
2.4.6.1. Eğitim Fakültesi-Uygulama Okulu İşbirliğinin Amacı.....	30
2.4.6.2. Eğitim Fakültesi-Uygulama Okulu İşbirliği'nin Yapısı.....	30
2.4.6.2.1. Eğitim Fakültesi.....	31
2.4.6.2.2. Uygulama Okulu.....	31
2.4.6.3. Eğitim Fakültesi-Uygulama Okulu İşbirliği'nde Tarafların Karşılıklı Beklentileri.....	31
2.4.6.3.1. Öğretmen Adayı.....	31
2.4.6.3.2. Uygulama Okulu.....	32
2.4.6.3.3. Eğitim Fakültesi.....	33

3.YÖNTEM.....	35
3.1. Araştırma Modeli.....	35
3.2. Çalışma Grubu.....	35
3.3. Verilerin Toplanması.....	35
3.4. Verilerin Analizi.....	36
4.BULGULAR VE YORUMLAR.....	37
5.SONUÇ VE ÖNERİLER.....	62
5.1. Sonuç.....	62
5.2. Öneriler.....	64
KAYNAKÇA.....	65
EKLER.....	73
Ek 1. Öğretmenlik Uygulaması Dersi Çalışma Planı.....	73
Ek 2. Öğretmenlik Uygulaması Gözlem Formu.....	75
Ek 3. Öğretmenlik Uygulaması Dersi Not Çizelgesi.....	77
Ek 4. Uygulama Etkinlikleri Not Çizelgesi.....	78
Ek5. Öğretmenlik Uygulaması Dersi Günlük Devam Çizelgesi.....	79
Ek 6. Öğretmenlik Uygulamasında Yer Alan Bireylerin ve Kurumların Yetki ve Sorumlulukları.....	80
Ek 7. Grafik ve Görsel Sanatlar Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Uygulaması Dersi Değerlendirme Ölçeği.....	84

TABLULAR LİSTESİ

Tablo 1: Uygulama Öğretim Elemanına Yönelik Görüşler.....	38
Tablo 2: Uygulama Öğretmenine Yönelik Görüşler.....	41
Tablo 3: Okul Yönetimine Yönelik Görüşler.....	44
Tablo 4: Öğrenme-Öğretme Sürecine Yönelik Görüşler.....	47
Tablo 5: Alanına Yönelik Görüşler.....	50
Tablo 6: Öğrenme-Öğretme Ortamına Yönelik Görüşler.....	53
Tablo 7: Öğretmenlik Uygulaması Sonrasına Yönelik Görüşler.....	55
Tablo 8 : Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Uygulamasına Yönelik Diğer Görüşleri.....	58

KISALTMALAR LİSTESİ

- Akt. : Aktaran
Bkz. : Bakınız
MEB : Milli Eğitim Bakanlığı
GÜ : Gazi Üniversitesi
GÜMEF : Gazi Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesi
GÜGEF : Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi
GEF : Gazi Eğitim Fakültesi
MEF : Mesleki Eğitim Fakültesi
TDK : Türk Dil Kurumu
TTKB : Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı
YÖK : Yüksek Öğretim Kurumu

1.GİRİŞ

1.1. Problem

Günümüzde ülkelerin kalkınmasında bilgi üretimi ve insan kaynaklarının zenginliği önemli rol oynar. Bilgi üreten bir toplum sosyal, ekonomik, teknolojik ve bilimsel açıdan ilerlemeler kaydeder ve bu toplumlarda yaşayan insanlar da kendi yeteneklerini, duygularını geliştirme fırsatı bulabilirler.

Eğitim bir bakıma insanı toplumsallaştırma süreci olarak düşünülebilmekle beraber tüm yaşamı kapsar. Eğitim, hem insanı toplumsallaştırıp kişiliğinin oluşmasına yardım eder, hem de başarılı bir geleceğe ulaşması için gerekli bilgi, beceri ve davranışı kazandırır. Eğitim bireylerin gelecekteki yaşamlarını doğrudan etkilemesi ve sosyal yapının oluşmasındaki önemli etkisi nedeniyle toplumların gelişmesinde önemli bir rol oynar. Eğitimin geliştirilmesinin en önemli unsurlarından birini de öğretmen eğitimi ve kalitesi oluşturur.

Öğretmen, "...devletin eğitim politikasını uygulamaya koyan, uygulama sonuçlarıyla politikaları etkileyen, uzmanlık çalışmaları ve araştırmalardan yararlanan, aynı zamanda bu çalışmalarla iç içe olup onlara katkı sağlayan önemli bir kişidir" (Varış, 1985, 32). Bir ülkede uygulanan eğitim sistemi, onu uygulayan öğretmenlerin başarısı ölçüsünde amacına ulaşabilmektedir.

Öğretmen yetiştirme tarihimize baktığımız zaman Cumhuriyet'in kuruluşundan itibaren günümüze dek, çağdaş bir toplumun oluşturulması için eğitime ve öğretmen yetiştirilmesi konusuna büyük önem verildiği görülmektedir. Bu yöndeki çalışmaların 1923-1946 döneminde daha yoğun olduğu dikkati çekmektedir. Bunun en büyük sebebi, Mustafa Kemal Atatürk'ün eğitime ve eğitimin en önemli ögesi olan öğretmene verdiği değerdir. Bu dönemde öğretmen eğitiminde iz bırakan eğitimciler arasında Mustafa Necati, Hasan Âli Yücel ve İsmail Hakkı Tonguç gibi isimler vardır. Daha sonraki yıllarda, nitelikli öğretmen gereksiniminin karşılanmasında sürekli yeni arayışlar gözlenmektedir. Tarihsel gelişim süreci içinde bakıldığında 1981 yılına kadar, öğretmen yetiştirme işinin ağırlıklı olarak Milli Eğitim Bakanlığı tarafından üstlenildiği görülmektedir (Yüksek Öğretim Kurumu [YÖK], 2007:103).

“Öğretmen yetiştirme görevi, 41 Sayılı Yüksek Öğretim Kurumları Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile üniversitelere devredilmiştir. Böylece öğretmen yetiştirme sistemi yeni statü ve yapıya kavuşturulmuştur. Yüksek öğretmen okulları ve eğitim enstitüleri, eğitim fakülteleri adıyla yeniden teşkilatlandırılmıştır. Bundan böyle öğretmen yetiştirme işi üniversitelere, istihdam işi ise Milli Eğitim Bakanlığı’na devredilmiştir” (Azar, 2011: 37).

Öğretmen yetiştirme yetkisinin üniversitelere devredilmesinden günümüze kadar geçen sürede Eğitim Fakültelerine yönelik önemli düzenlemeler yapılmıştır. Bu düzenlemelerin en kapsamlı olanı Dünya Bankası tarafından Türkiye’ye sağlanan kredi ile sürdürülen Milli Eğitimi Geliştirme Projesinin (MEGP) altındaki “Hizmet Öncesi Öğretmen Eğitimi” projesi kapsamında MEB ve YÖK işbirliği ile gerçekleştirilmiştir (Özoğlu, 2010: 8).

“Projenin temel amacı, ilk ve ortaöğretim okullarında görev yapacak öğretmenler için, eğitmen eğitimi kalitesinin artırılmasıdır. Proje, ilk ve ortaöğretim öğretmenlerini yetiştiren eğitim fakültelerini kapsamaktadır” (YÖK, 1999: 53).

“Eğitim Fakültesi – Uygulama Okulu İşbirliği programı, MEB / YÖK Hizmet Öncesi Öğretmen Eğitimi Projesi’nin program geliştirme kapsamında ayrıntılı bir doküman üretilmiş (YÖK, 1998c), uygulamaya yönelik olarak MEB ile YÖK arasında bir protokol imzalanmış ve 28 Temmuz 1998 tarihli bir Yönerge (Öğretmen Adaylarının Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Eğitim Öğretim Kurumlarında yapacakları Öğretmenlik Uygulamasına İlişkin Yönerge) yürürlüğe konulmuştur” (YÖK, 2007: 45).

Eğitim Fakültesi-Uygulama Okulu İşbirliği Programı, kurumlar arasındaki işbirliğini geliştirmeye yönelik önemli bir adımdır. Bu program, öğretmen adaylarını uygulama amacıyla okullara göndermekten ibaret olmayıp okul ve fakültenin gelişimine katkıda bulunabilecek bir süreçtir. Bu karşılıklı işbirliği sürecinde; eğitim fakültelerinin uygulama okullarını yakından tanımalarını ve gerektiğinde deneyimli öğretmenlerden yararlanmalarını sağlarken diğer yandan uygulama okullarının da eğitimdeki gelişmeleri yakından izlemeleri için fırsatlar sunar.

Bu değişikliklerden sonra eğitim fakültelerinde uygulamaya yönelik, Okul Deneyimi I, Okul Deneyimi II ve Öğretmenlik Uygulaması dersleri konulmuştur. Bu derslerden biri olan öğretmenlik uygulaması, okullarda uygulamaya ayrılan zamanı önemli ölçüde arttırmakta ve öğretmen adaylarının meslekte gereksinim duyacakları

öğretmenlik deneyimini gerçek ortamda yani uygulama okullarında kazanmasını sağlamaktadır.

Eğitim Fakültelerine yönelik diğer bir düzenleme 2006-2007 yılları arasında gerçekleştirilmiştir. Bu düzenleme ile ilk ve ortaöğretim öğretmenliği programlarında verilen meslek dersleri ve bu derslerin işleyişiyle ilgili yeni düzenlemeler yapılmış, böylelikle 1997 yılında yapılan düzenlemenin aksayan yönleri telafi edilmeye çalışılmıştır (Özoğlu, 2010: 10).

Topkaya, Yavuz ve Erdem (2008) öğretmenlik uygulamasını, öğretmen adayının kazanmış olduğu bilgi ve becerilerini bir okul ortamında deneyip geliştirebilmesi ve mesleğinin gerektirdiği özellikleri kazanabilmesi için planlanan bir ders olarak tanımlamışlardır.

Bu dersle birlikte öğretmen adayları kendi hatalarını düzeltme, zayıf olduğu noktaları görüp bunları geliştirme imkânı elde etmektedir. Öğretmen adaylarına kendi eksikliklerini görerek ve gereksinimlerini objektif olarak öğrenmesine yardımcı olur. Elbette ki öğretmenlik deneyimi kazanılırken pek çok sorun ortaya çıkabilmektedir. Ancak ortaya çıkan problemlerin giderilebilmesi için bu problemlerin doğru bir şekilde belirlenmesi ve problemlere uygun çözüm yollarının geliştirilmesi gerekir.

İçinde bulunduğumuz dönemi gelecek dönemlere taşıyacak bireyleri yetiştirecek olan öğretmenlerin, hizmet öncesi eğitimleri sırasında etkin bir şekilde yetiştirilmemesi sistemin en önemli sorunlarından birisidir (Azar, 1998:1). Literatür taramaları sonucunda öğretmenlik uygulamaları ve ilgili konulara yönelik çalışmalar yapıldığı tespit edilmiştir.

Güngördü (1999) “Öğretmenlik Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması: Fakülte-Okul İşbirliği” çalışmasında uygulama öğretim elemanının öğrenci ile bir araya gelerek hem öğrenciyi tanınması hem de öğrenciyi uygulama süreci ve işlemlerinde ve okulda uyacağı kurallar konusunda bilgilendirmesi gerektiği belirtilmiştir. Uygulama süresince birçok uygulama öğretim elemanlarının uygulama okuluna gitmedikleri ancak öğretmen adayının uygulama okulundaki performansının mutlaka izlenmesi gerektiği, okul yönetimi ve uygulama öğretmenin öğretmen adayına uygun bir öğretme ortamı

hazırlaması gerektiği, öğretmen adayının sunduğu dersin öncesinde ve sonrasında uygulama öğretim elemanı ile uygulama öğretmeni birlikte üçlü bir görüşme yapması gerektiği belirtilmiştir.

Azar'ın (2003) "Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması Derslerine İlişkin Görüşlerin Yansımaları" adlı çalışmada okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması derslerinin faydalı olduğu, tarafların koordinasyonu daha iyi sağlamaları gerektiği ve uygulama faaliyetlerinde görev alan uygulama okulu personelinin bu konularda daha fazla bilgilendirilmeleri gerektiği sonuçlarına ulaşılmıştır.

Şişman ve Acat'ın (2003) "Öğretmenlik Uygulaması Çalışmalarının Öğretmenlik Mesleğinin Algılanmasındaki Etkisi" isimli araştırmanın sonuçlarına göre öğretmen adaylarının, öğretmenliğin sosyal statüsüne, etik değerlerine ve alan bilgisi konusundaki yeterliliklerine ilişkin algıları uygulama çalışmalarıyla olumlu yönde değişmiştir. Öğretmen adaylarının kendi öğretmenlik formasyonları ve yeterliliklerine ilişkin algıları, uygulama çalışmalarıyla beraber olumlu yönde değişmiştir. Öğretmen adaylarının, öğretmenlik uygulaması çalışmaları sonrası kendi yeterliliklerine ilişkin algıları olumlu yönde arttığı ortaya çıkarılmıştır.

Sılay ve Gök (2004) "Öğretmen Adaylarının Uygulama Okullarında Karşılaştıkları Sorunlar ve Bu Sorunları Gidermek Amacıyla Hazırlanan Öneriler Üzerine Bir Çalışma" adlı çalışmada öğretmenlik uygulaması çalışmasının faydalı olduğu, uygulama öğretmenlerinin kendilerine yardımcı olduğu ancak bir uygulama öğretmenindeki uygulama öğrencisi sayısının fazla olduğu, fakülte-okul iş birliğinde sorunların yaşandığı, uygulama öğretim elemanının gerekli değerlendirmeleri yaptığı ortaya çıkarılmıştır.

Sarıçoban'ın (2008) "Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması Derslerine İlişkin Uygulama Öğretmenleri ve Öğretmen Adaylarının Görüşleri" isimli araştırmasının çalışma grubunu, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yabancı Diller Eğitimi Bölümü İngiliz Dili Eğitimi Anabilim Dalı'nın Okul Deneyimi I, Okul Deneyimi II ve Öğretmenlik Uygulaması derslerini alan son sınıf öğrencileri (n=64) ile okullardaki rehber öğretmenler (n=16) oluşturmuştur. Okul deneyimi ve öğretmenlik

uygulaması derslerine ilişkin uygulama öğretmen elamanları, rehber öğretmenler ve aday öğretmenlerin görüşlerini irdelemek üzere 40 maddeden oluşan bir tutum ölçeği hazırlanmıştır. Ölçeğin pilot çalışması yapılmış ve yüksek derecede güvenilir olduğu görülmüştür($r=.86$). Okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması derslerine katılan aday öğretmenlere profesyonel bir şekilde rehberlik hizmeti verilmesi ve bu adayların daha iyi organize edilmeleri, düzenli bir şekilde kendilerine mesleki gelişimlerini sağlayacak dönütler verilmesi ve uygulama yaptıkları okulların gereksinimleri ve beklentileri doğrultusunda öğretmenlik mesleğini icra edecekleri fırsatlarla donatılması gerektiği sonucu ortaya çıkmıştır.

Güzel, Berber ve Oral'ın (2010) "Eğitim Fakültesi Uygulama Okulları İşbirliği Programında Görevli Öğretmenlerin ve Öğretim Elemanlarının Öğretmenlik Uygulamasına Yönelik Görüşleri" isimli çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden olan görüşme yöntemi kullanılmıştır. Araştırma grubunu Konya ilindeki uygulama okullarında gerçekleştirilen Okul Deneyimi II dersi etkinliklerinde görev alan fakülte ve uygulama okulu görevlileri oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise, Fakülte-Okul İşbirliği Modeli kapsamında, Konya ilinde farklı uygulama okullarında gerçekleştirilen Okul Deneyimi II etkinliklerinde görev alan 57 fakülte ve uygulama okulu görevlisi oluşturmaktadır. Araştırma sonucunda uygulama öğretmenleri ve diğerlerinin, fakülte-okul işbirliği kılavuzunu yeterince incelemedikleri, fakülte-okul işbirliği kılavuzunu yeterince anlaşılır bulmadıkları, uygulama öğretmenleri ve diğerlerinin genel olarak, okul-deneyimi-II dersinde gerçekleştirilen etkinlikler konusunda öğretmen adaylarına ve onların talepleri doğrultusunda rehberlik yaptıklarını belirtmişlerdir.

Özcelik (2012) tarafından gerçekleştirilen "Yabancı Dil Öğretmen Adaylarının Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulamasına Yönelik Görüşleri" adlı araştırmanın çalışma grubunu, Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Yabancı Diller Eğitimi programında öğrenim gören ve Öğretmenlik Uygulaması dersi alan 145'i bayan, 36'sı erkek toplam 181 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak, araştırmacı tarafından geliştirilen Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması Dersine İlişkin Görüş Ölçeği kullanılmıştır. Ölçek iki bölümden oluşmaktadır: Birinci bölümde öğrencilerin cinsiyeti ve anabilim dallarını sorgulayan iki ifade vardır. İkinci bölümde ise Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması Dersine İlişkin Görüş Ölçeği yer

almaktadır. Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre, katılımcıların uygulama öğretim elemanlarının görev ve sorumluluklarını yeterince yerine getirdikleri, öğretmen adaylarının uygulama öğretmeni hakkında da olumlu görüşe sahip olduklarını ortaya koymuştur. Öğretmen adayları, uygulama sınıfının uygulama için elverişli olduğunu, öğrencilerin kendilerine saygıyla davrandıklarını belirterek memnuniyetlerini ifade etmişlerdir.

Yılmaz'ın (2006) “Resim-İş Eğitimi Öğretmen Adaylarının Okul Deneyimi I Uygulamalarında Karşılaştıkları Sorunlar” adlı araştırmasında Okul Deneyimi I dersinde yapılan etkinliklerdeki amacın, açık ve anlaşılır biçimde ifade edilmediği, resim-iş dersinin ders saati azlığı sebebiyle etkinliklerin istenildiği gibi gerçekleştirilemediği ve resim-iş eğitimi dersine en uygun, öğrencinin etkin olarak katılımının sağlanacağı bir yöntem seçilmediği ortaya çıkarılmıştır.

Şallı'nın (2007) “Okul Deneyimi I Dersinin Resim-iş Eğitimi Programı Öğretmen Adayları Açısından Uygulanabilirlik Düzeyi” isimli araştırmasında uygulama okulunda resim-iş dersinin, ders saatinin az olması ve öğretmen adaylarının dersi yeteri kadar gözlemleyememeleri, fakülte ve uygulama okulundaki ders saatlerinin çakışması, süre yetersizliği gibi sebeplerden dolayı okul deneyimi dersinin uygulanabilirlik düzeyi düşük bulunmuştur.

Araştırmalarda, öğretmenlik uygulaması dersine yönelik uzman ve öğrenci görüşlerine dayanarak birçok araştırmanın yapıldığı ve çalışmalar sonucunda verimli sonuçlar elde edildiği görülmektedir. Bununla birlikte grafik ve görsel sanatlar öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulaması dersine yönelik görüşlerinin araştırıldığı bir çalışmanın bulunmadığı tespit edilmiştir.

Sanat öğretmeni, tasarım gücü ve becerisi gelişmiş, yaratıcılığı üst düzeyde, farklılığı olan ve sanat adına başarılı, etkin, yol göstericidir. Atandığı kurumlarda diğer insanlara örnek olacak ve sanat adına elçilik yapacak kişi olmalıdır. Sanat öğretmeni, hem iyi bir eğitimci olmalı hem de yaratıcılığını ortaya koyabilmelidir. Teknolojinin imkânlarını ve tasarım gücünü birleştirerek okulda öğrendiklerini atandıkları kurumlarda öğreten bir model olabilmelidir. Eğitim fakültelerinde, sanatçı öğretmen adayları yetiştirmek oldukça güçtür. Teknolojinin gelişmesiyle yaşanan gelişmeleri

eğitim programlarına uyarlamak, retmen adayları için özgün bir eğitim ortamı oluşturmak iyi bir sanat retmeni yetiştirebilmek için önemlidir.

Sanat retmeni yetiştirilen üniversitelerde atölye ortamı, donanımı ve materyaller büyük önem taşır. Atölye ortamı, disiplinli bir iştir ki bu için öğrencilere mutlaka kazandırılması gerekir. Eğitimi gördükleri mesleğin bilincinde ve öneminin farkında retmen adayları yetiştirmek gereklidir (ztrk ve Kocabaş, 2003: 21-22).

Mesleki eğitim fakültelerinden mezun olan grafik üretmenleri ile eğitim fakültelerinden mezun olan görsel sanatlar üretmenleri atandığı kurumda başarılı olabilmek için üniversitede alan bilgisi eğitimi ve özelikle de hizmet öncesi eğitim uygulamalarını donanımlı bir şekilde almış olmalı ve bunları uygulayabilecek niteliklere sahip olmalıdır. Özellikle de özel yetenek, yaratıcılık ve retmenliği içinde barındıran branşlardan mezun olmuş bir retmen adayı, hem alan bilgisi olarak hem de aldığı pedagojik formasyon dersleriyle mesleğini başarılı bir şekilde yürütebilmelidir.

Ancak günümüze bakıldığında grafik üretmenleri ve görsel sanatlar üretmenleri retmenlik uygulaması sırasında çeşitli sorunlarla karşı karşıya kalmaktadır. Bu araştırmada grafik retmeni ve görsel sanatlar retmen adayının mesleki yeterliliklere ulaşabilmesi için önemli bir ders olan retmenlik uygulaması sırasında karşılaştığı sorunlar ve bu retmen adaylarının retmenlik uygulaması dersine yönelik görüşleri ele alınmıştır.

1.2. Amaç

Bu araştırmanın genel amacı; “Grafik ve görsel sanatlar öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulaması dersine yönelik görüşleri”ni incelemektir.

Araştırmanın genel amacına ulaşabilmek için şu alt amaçlara cevap aranmıştır:

1. Grafik ve Görsel Sanatlar Öğretmen Adaylarının;

- 1.1. Öğretim elemanına yönelik görüşleri nelerdir?
- 1.2. Uygulama öğretmenine yönelik görüşleri nelerdir?
- 1.3. Okul yönetimine yönelik görüşleri nelerdir?
- 1.4. Öğrenme-öğretme sürecine yönelik görüşleri nelerdir?
- 1.5. Alanına yönelik görüşleri nelerdir?
- 1.6. Öğrenme-öğretme ortamına yönelik görüşleri nelerdir?
- 1.7. Öğretmenlik uygulaması sonrasına yönelik görüşler nelerdir?
- 1.8. Öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulaması dersine yönelik diğer görüşleri nelerdir?

1.3. Önem

Öğretmenlik uygulaması dersinin yeterliliği ile alakalı araştırmalar yapılmış olsa da grafik ve görsel sanatlar öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulaması dersine yönelik yapılmış ilk ve tek araştırma olması ve bu konu ile ilgili yapılacak yeni çalışmalara kaynak oluşturması bakımından da önem taşımaktadır.

Araştırmada grafik ve görsel sanatlar öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulaması süresi içerisinde yaşadığı problemleri ve kendi alanına yönelik edindikleri bilgileri uygulamada karşılaştıkları sorunları en aza indirgeyerek kendi mesleğiyle ilgili daha çok kazanım elde etmesi ve bu alandaki yetersizliklerin giderilmesine yönelik çözüm önerileri getireceği için önemli görülmektedir.

Eğitim fakültelerinin bu araştırma sonucunda ulaşılan bilgileri dikkate alıp öğretmenlik uygulaması dersiyle ilgili değişiklikler ve iyileştirmeler yapabileceği mümkün olduğundan bu araştırmanın önem taşıdığı düşünülmektedir.

Öğretmen adaylarına mesleki kılavuzluk yapmak üzere görevlendirilen öğretim elemanlarının öğretmenlik uygulaması dersinde izleyeceği politika ile ilgili yol gösterici olması açısından önem taşıdığı düşünülmektedir.

Öğretmenlik uygulaması çalışma programının yürütüldüğü uygulama okullarında, bu programın daha işlevsel bir nitelik kazanmasına katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Öğretmen adayına mesleki deneyim ve birikimleriyle rehberlik eden uygulama öğretmenlerinin, öğretmenlik uygulaması etkinliklerini daha verimli biçimde yürütmelerine fayda sağlayacağı düşünülmektedir.

1.4. Varsayımlar

1.Araştırmaya katılan öğrencilerin hazırlanan anket sorularına doğru ve içten yanıt verdikleri düşünülmektedir.

2.Veri toplama araçları için kendilerine başvuru uzman görüşlerinin yeterli olduğu düşünülmektedir.

1.5. Sınırlılıklar

1. Araştırma öğretmenlik uygulaması dersiyle,

2.Araştırma, 2010-2011, 2011-2012, 2012-2013 öğretim yılları arasında öğretmenlik uygulaması dersini alan Gazi Üniversitesi, Mesleki Eğitim Fakültesi, Uygulamalı Sanatlar Eğitimi Bölümü, Grafik Öğretmenliği Anabilim Dalı öğretmen adayları ile 2012-2013 öğretim yılı Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Görsel Sanatlar Öğretmenliği Anabilim Dalı öğretmen adaylarıyla sınırlıdır.

1.6.Tanımlar

Eğitim: “Fiziksel uyarımlar sonucu, beyinde istendik biyo-kimyasal değişiklikler oluşturma süreci” (Sönmez, 2009: 5).

Fakülte: “Öğretmen yetiştiren fakülte ve yüksek okulları” (MEB, 1998).

Grafik Öğretmeni: Eğitim kurum ya da kuruluşunda; öğrencilere ya da yetişkinlere grafik, grafik tasarım alanı ile ilgili eğitim veren kişi.

Grafik Tasarım : Okunan ,izlenen görüntülerin tasarımı (Çevik, 2011: 55).

Görsel Sanatlar Öğretmeni: Eğitim kurum ya da kuruluşunda; öğrencilere ya da yetişkinlere , resim veya görsel alan ile ilgili eğitim veren kişi.

Görsel Sanatlar Alanı: Resim, heykel, baskı gibi güzellik ve estetikle ilgilenen sanat.

Hizmetiçi Eğitim: Bireyin mesleğine başladıktan itibaren görevini tamamlayana dek kendini meslek için devamlı olarak yetiştirmesi ve geliştirmesi (Başaran, 1960: 13)

Öğretmenlik mesleği: “Eğitim sektörü ile ilgili olan sosyal, kültürel, ekonomik, bilimsel ve teknolojik boyutlara sahip, alanda özel uzmanlık bilgi ve becerisini temel alan akademik çalışma ve mesleki gerektiren, profesyonel statüde bir uğraş alanı” (Hacıoğlu ve Alkan, 1997: 23)

Öğretmen Adayı: Öğretmenlik için gerekli programları alan, uzmanlaşacağı alanda kendini geliştiren ve gerçek bir okul ortamında öğretmenlik uygulaması yapan yüksek öğretim kurumu öğrencisi (MEB, 1998).

Öğretmenlik Uygulaması: Öğretmen adaylarına, uzmanlaşacağı alanda, gerçek okul ve sınıf ortamında, öğretmenlik için gerekli beceriyi kazandıran ve dersi planlı bir şekilde öğrencilere öğretmesini sağlayan; çeşitli uygulama etkinliklerini içeren bir ders (MEB, 1998).

Uygulama Okulu: Millî Eğitim Bakanlığına bağlı resmî ve öğretmenlik uygulamalarının yürütüldüğü eğitim kurumları (MEB, 1998).

Uygulama Öğretim Elemanı: “Alanında deneyimli ve öğretmenlik formasyonuna sahip, öğretmen adaylarının uygulama çalışmalarını planlayan, yürüten ve değerlendiren yüksek öğretim kurumu öğretim elemanı” (MEB, 1998).

Uygulama Öğretmeni: Uygulama okulunda öğretmenlik formasyonu almış alanında uzman ve deneyime sahip, öğretmen adayına rehberlik yapan ve öğretmen adayının meslekle ilgili bilgi ve beceri kazanmasını sağlayan ders öğretmeni (MEB, 1998).

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Eğitim Sistemi İçerisinde Öğretmenlik Mesleği

Eğitim, insan yaşamının en önemli alanlarından biridir. Bir ülkenin geleceği açısından önem taşır. Çünkü bir toplumda bireyler eğitim sayesinde topluma faydalı olabilir. Bir toplumun değişen çağa ayak uydurabilmesi, kalkınması ve diğer toplumlar arasında varlığını sürdürebilmesi yeterli ve gerekli eğitimin sağlanmasıyla gerçekleşir.

Eğitim kavramı literatürde şöyle tanımlanmıştır:

Eğitimi kavramı, Türk Dil Kurumu tarafından “Çocukların ve gençlerin toplum yaşayışında yerlerini almaları için gerekli bilgi, beceri ve anlayışları elde etmelerine, kişiliklerini geliştirmelerine okul içinde veya dışında, doğrudan veya dolaylı yardım etme, terbiye” olarak tanımlanmaktadır (Türk Dil Kurumu, 2005: 606).

“Eğitim, fiziksel uyarımlar sonucu, beyinde istendik biyo-kimyasal değişiklikler oluşturma sürecidir.” (Sönmez, 2009:5) Nuray Senemoğlu (2011) ise eğitim kavramını “Eğitim, istendik öğrenmeleri oluşturma sürecidir.” (Senemoğlu, 2011: 86) şeklinde tanımlamıştır.

Eğitim, toplumun en küçük birimi olan aileyle başlayan, okulla birlikte bireyin gelişim ve değişimine göre yaşam boyu devam eden bir süreçtir. Dolayısıyla eğitim yalnız okul değil aile ve toplumun ortak olup toplumun karakterini oluşturan önemli bir araçtır. Toplumun hedeflerini okulda öğrencilere aktarmak görevi de öğretmene düşmektedir.

“Milli Eğitim Temel Kanununun (Kanun no: 1739) 43. Maddesinde : “Öğretmenlik mesleği, devletin eğitim, öğretim kanunla ilgili yönetim görevlerini üzerine alan özel bir ihtisas mesleği olarak tanımlanmaktadır” (Özdemir ve Sönmez, 2000:2).

Nitelikli insan gücünün başında öğretmenler yer alır çünkü öğretmenlik mesleği bireylerin, toplumun ve uluslar arası ilişkilerin gelişimini ve yaşam biçimini şekillendiren önemli bir meslektir (Türkmen, 2003: 21-22).

“Günümüzde öğretmenlik; bireysel, sosyal, kültürel, bilimsel, teknolojik boyutlu profesyonel statüde bir eğitim mesleğidir. Başka bir deyişle öğretmen, insan davranışlarını ve yeteneklerini geliştiren, davranış mühendisi ya da başarı mühendisi olan bir meslek adamıdır” (Alkan, 2000:202).

Öğretmenin görevini yapabileceği düşünülen tüm teknolojik buluşlara rağmen, öğretmenlik mesleği gelecekte de varlığını sürdürmeye devam edecektir. Çünkü öğrencilerin bu teknolojik araçlarla kurdukları iletişim, bir öğretmenle kurdukları iletişim kadar doyurucu olamamaktadır. Bunun nedeni, çağdaş eğitimin, öğrenciyi sadece bilişsel yönü ile değil, aynı zamanda fiziksel, sosyal ve duygusal yönleriyle geliştirmeyi amaç edinmesidir (Gökçakan, 2005: 124-127).

Bir ülkedeki eğitim sistemi, onu uygulayan öğretmenlerin başarısı ölçüsünde amacına ulaşabilmektedir. Bir toplumun geleceği, o ülkedeki eğitimin kalitesi ve öğretmenlerin yetişmişlik düzeyi ile doğru orantılıdır.

“Eğitim, bir milletin kalkınması, gelişmesi için en pahalı, en etkili ve karlı yatırımdır. Ancak, yönlendirilmesi hatalı olunca telafisi zor, hatta imkânsız hale gelebilmektedir. Çünkü eğitimin hammaddesi insandır, başka bir deyişle toplumun kendisidir. Bugün milletlerin kalkınmışlık düzeyi ile eğitim düzeyleri arasında doğru orantılı bir ilişki olduğu bilinen bir gerçektir. Eğitim sistemi içerisinde öğretmenin merkezde yer alması tartışılmaz bir gerçektir” (Özyurt, 1999: 11).

2.2. Öğretmen Yetiştirme Tarihi

“Türk eğitim tarihinde, örgün eğitim kurumlarında görev yapan ilk öğretmen tipleri “muallimler” ile “müdrisler” lerdir. Muallimler, sıbyan mekteplerinde, müdrisler ise medreselerde görev yapan kimselerdir. Tanzimat dönemine gelinceye kadar, muallimler ve müdrisleri yetiştiren ayrı bir okul yoktur. Her ikisi de medrese sisteminde yetişiyordu” (Gürsel ve Hesapçoğlu, 2008: 67).

“Tanzimat’la birlikte, yeni okulların açılması ile bu okulların öğretmen ihtiyacını karşılamak için, rüştiyelerin açılmasına başlanmıştır. Bu okullara eğitim verebilecek öğretmenleri yetiştirecek okul ise, 1848’ de kurulan Darulmuallamin-i Rüşti’dir” (Özyurt, 1999: 23).

Milli eğitim alanındaki, köklü yenileştirme çalışmalarının en önemlileri Mustafa Kemal Atatürk zamanında gerçekleşmiştir. 2 Mayıs 1920 tarihli 3 numaralı Kanun bunların ilkidir. Bu kanunla birlikte bugünkü Milli Eğitim Bakanlığı resmen kurulmuştur. Yenileştirme çalışmalarının bir diğeri ve en önemlisi ise temel kanunlar arasında yer alan ve 3 Mart 1924 tarih ve 430 sayı taşıyan Tevhid-i Tedrisat Kanunu olup bununla Türkiye içindeki bütün bilim ve eğitim kurumları Milli Eğitim Bakanlığına bağlanmıştır (Yılman, 2006: 64-65).

Tevhid-i Tedrisat Kanunu adından da anlaşılacağı üzere eğitim ve öğretim faaliyetlerini birleştirmek, tek elde (Maarif Vekaleti’nde) toplamak gayesiyle çıkartılmış ve Cumhuriyet maarifinde ilk köklü değişikliği gerçekleştiren kanundur (Özkan, 2008: 116).

“Milli Mücadele Dönemi’nde bu sistem, Şer’iye Vekaleti’nin sorumluluğuna verilmişti. Tevhid-i Tedrisat Kanunu ile farklı alan ve kategorilerdeki tüm eğitim öğretim faaliyetleri Maarif Vekaleti’ne devredildi. Böylelikle eğitimdeki idari farklılığa dayalı sisteme de son verilmiş oldu” (Doğan, 2012: 389).

Cumhuriyet dönemi ideal ve eğitim istekleri dikkate alındığında zamanın öğretmen eğitim sisteminin bu istekleri karşılayamayacak biçimde gerçekleştiği görülür. Bundan dolayı yeni yol ve modellerin geliştirilerek uygulamaya konması gerekmektedir. 1920 yılında “Sınama- Yanılma” metodunun çabası sonucu birkaç çeşit eğitim modeli uyarlanmıştır. Bunların beş tanesinden söz edeceğiz (Türk, 1999: 34-35).

2.2.1.İlköğretmen Okulları

“Şehir merkezinde ilkokullara öğretmen yetiştiren, eğitim süreleri ilkokuldan sonra 3 yıl olan, müfredatları daha sade ve fonksiyonel bir eğitim verecek şekilde

organize edilen ve tamamı gündüz eğitim veren yatılı okul tipi cumhuriyetin ilk modelini oluşturur” (Türk, 1999: 35).

“İlköğretmen okullarıyla ilgili en önemli gelişme, 1921-1923 yılları arasında sürekli gündemde kalan darülmüallimin mntukaları kurma projesinin 1923 yılından itibaren Maarif Vekâleti tarafından uygulamaya konmasıdır...1924-1925’te sayısı 24’e çıkan bu okullar, aynı yıl erkek ve kız muallim mektepleri adını almışlardır. İlk muallim mekteplerinin sayısı, 1925-1926 yılları ve 1931-1932 öğretim yılları arasında 19 ila 25 arasında değişmiştir.1931-1932 öğretim yılı, beş yıllık ilköğretmen okullarının son yılı olmuştur. Çünkü 1932-1933 öğretim yılı başında, ilk muallim mektepleri, ilköğretmen okulları, iki devreli altı yıllık birer okul haline getirilmiştir” (Karşlı, 2003: 277).

“1970-71 öğretim yılına kadar, ilkokul öğretmenleri, lise gibi 3 yıllık ilköğretmen okullarında yetiştirilmiştir. 1970-71 öğretim yılında süreleri 4 yıla çıkarılmıştır “(Akyüz, 2004: 347). “Hem yapıda hem de programlarda değişiklik getiren bu düzenleme ile ilköğretmen okullarının statüsü yükseltilmiş ve programlar daha kapsamlı hale getirilmiştir. Ayrıca ilköğretmen okullarının eğitim sürelerinin arttırılması, birkaç yıl sonra gerçekleşecek olan ilkokul öğretmeni yetiştirme işlevini yükseköğrenim düzeyine taşıma girişimleri için de önemli bir başlangıç olmuştur” (YÖK, 1998b: 4).

İlköğretmen okullarında, öğrencilerin büyük bir bölümü yatılıydı. İlköğretmen okulları yatılı olan öğrencilere sahip çıkmış ve öğrenciler için aile yuvası niteliği taşımıştır. Öğrenciyi öğretmenliğe hazırlayan programlar sunmalarının yanı sıra, burada eğitim veren kişiler, öğretmenliği seven ve bu işe gönül veren öğretmenlerdir. Bu öğretmenlerin denetiminde köy ve kent okullarında sürdürülen staj uygulamasıyla, öğrenciler iyi bir öğretmen olarak yetiştirilmişlerdir (Okçabol, 2005: 84).

“1953’te yayımlanan Öğretmen Okulları ve Köy Enstitüleri Programı’na göre, İlköğretmen Okullarında iki aylık köy okulu stajı uygulaması getirilmiştir. Buna “sürekli uygulama ve staj” adı verilmiştir. Okulda uygulama yapma anlamında staj ilk defa bu dönemde uygulanmıştır” (Binbaşoğlu, 1995: 403).

2.2.2. Eğitim Enstitüleri

“Eğitim enstitüleri, ortaöğretim ders programlarına uygun alan dersleriyle, genellikle ilköğretmen okulu mezunu ve pedagoji eğitimi almış deneyimli öğretmen kadrosuyla ve de nitelikli öğretmen adaylarını seçme süreçleriyle, öğretmen stajına gereken önemi vererek çok başarılı hizmetler veren okullardır “(Okçabol, 2005: 84).

“1973 tarihli ve 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu’nda “Öğretmenlik, devletin eğitim, öğretim ve bununla ilgili yönetim görevlerini üzerine alan özel bir ihtisas mesleği” olarak tanımlanmıştır; tüm öğretim kademelerinde istihdam edilecek öğretmen adaylarının yüksek öğrenim görmeleri esası getirilmiştir. Bu kanun, Türkiye’de öğretmen yetiştirmede nicelikle birlikte niteliğin artırılması amacıyla çıkarılmıştır. Nitekim bu amaca uygun olarak, aynı kanunda tarif edilen “Temel eğitim’in 1. Kademesine, yani ilkokullara sınıf öğretmeni yetiştirmek üzere,1974-1975 öğretim yılından itibaren ilköğretmen okulları bünyesinde lise ve öğretmen liselerine dayalı iki yıllık eğitim enstitüleri açılmıştır” (Öztürk, 2005: 162).

1920 yılında başlatılan sosyal ve eğitimsel reformlar kapsamında ortaokullara öğretmen yetiştirmek için geliştirilen bu eğitim modeline uygun olarak Gazi Orta Muallim Mektebi ve Pedagoji Enstitü adıyla bir okul kurulmuştur. Bu okulun amacı hem ortaokula öğretmen yetiştirmek hem de pedagoji öğretmenleri ve eğitim okulları için öğretmen yetiştirmektir. Bu okulun kurulmasıyla müzik, resim, el işi, beden eğitimi, pedagojik bilimler öğretmenlerinin yanı sıra sosyal ve tabii bilimler alanında da öğretmen yetiştirme işini resmi olarak almıştır (Türk, 1999: 35-36).

1976 yılında eğitim enstitülerinin sayısı 50’ye ulaşmış ancak teknik eğitime geçiş gerekçesiyle bunlardan 30 tanesi kapatılmıştır.1975 ten sonra öğretim elemanı eksikliği, politik olaylar ve baskı gibi çeşitli sorunlarla karşı karşıya gelmişler ve hızlandırılmış programla öğretmen yetiştirmek zorunda kalmışlardır (Karlı, 2003: 278-279).

“1977-1978’de sayıları on sekiz olan eğitim enstitüleri 18 Ekim 1978 tarihinde dört yıla çıkarılarak Yüksek Öğretmen Okulları adını almış,41 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Eğitim Fakültelerine dönüştürülerek üniversiteye bağlanmışlardır” (Türk, 1999: 36).

2.2.3. Mesleki ve Teknik Ortaöğretim Kurumlarına Öğretmen Yetiştirme

MEB Müsteşar Yardımcısı Mehmet Temel, Cumhuriyet'in Yetmişbeşinci Yılında Öğretmen Yetiştirme Paneli'nde mesleki ve teknik kurumlara öğretmen yetiştirme önemini şu sözleriyle vurgulamıştır: “Mesleki ve teknik eğitim okul ve kurumları, bilindiği üzere; bilginin kullanılıp teknolojiye dönüştürüldüğü, işe ve üretime yansıdığı, okul-işyeri işbirliği esasına dayalı, mesleki ve teknik eğitim hizmetlerinin verildiği, eğitim-öğretim kurumlarıdır. Atölye ve meslek dersleri öğretmenlerinin de buna uygun olarak yetiştirilmesi gerekir.” (MEB, 1999: 36).

“Cumhuriyetin kurulduğu ilk yıllarda meslek okullarında çalışan öğretmenlerden önemli bir bölümü, bu kurumlarda öğretmenlik yapacak şekilde yetiştirilmemişti. Özellikle, meslek ve atölye çalışmalarını gerektiği gibi yürütecek çok sayıda elemana ihtiyaç vardı. Bu nedenle 1927 yılında Milli Eğitim Bakanlığınca meslek okullarının öğretmen sorununu çözümlenmek üzere yurt dışına eleman gönderilmesi kararlaştırıldı. Bu karar uyarınca 1927/1939 yılları arasında çeşitli dallarda, öğrenim yapmak üzere Çekoslovakya, İsviçre ve İtalya'ya 133 kişi gönderildi” (Ataunal, 2000: 64)

Mesleki ve teknik öğretmen eğitimi okullarının amacı, teknik ve mesleki eğitim veren okullar için teorik ve iyi bir uygulama bilgisine sahip olacak öğretmenler yetiştirmektir. Bu okullar teknik ortaokul ve mesleki okullardan sonra 4 yıllık eğitim yaparak topluma uzun süre başarılı hizmet vermişlerdir. Toplum ihtiyaçlarını karşılamak üzere sonraki yıllarda okul sayısı arttırılmış, ders içeriklerinde de daha işlevsel olması bakımından bir takım değişiklikler yapılmıştır (Türk, 1999: 36-37).

2.2.4. Köy Enstitüleri

1930'larda nüfusun büyük çoğunluğu köylerde oturuyordu. Cumhuriyetin ilan edilmesiyle birlikte eğitimin yaygınlaştırılması gerekiyordu. Bunun içinde köylülerin eğitilmesi ve böylelikle kalkınma hamlesine üretici olarak katılması sağlanmalıydı. Bu düşüncelerle köy koşullarına uyum sağlayacak, Cumhuriyet değerlerini köye götürecek, köyü kalkındıracak öğretmenleri yetiştirecek yeni kurumların açılmasına karar verilmişti. Bunların ilki eğitim kursları, ikincisi de köy enstitüleri uygulamaları olmuştur (Gürsel ve Hesapçioğlu, 2007: 67-68).

“Köy Enstitüleri 17 Nisan 1940 tarihli ve 3803 sayılı kanunla kurulmuştur. Kurulmalarında Maarif Vekili Hasan Ali Yücel ve İlköğretim Genel Müdürü İsmail Hakkı Tonguç’un emeği çok geçmiştir. Kentlerden uzakta, kırsal çevrelerde kurulan bu okulların sayıları zamanla 21’i bulmuştur” (Akyüz, 2011: 393).

Köy enstitüleri programların özelliklerine bakıldığında, ilk iki yıl öğrenciler her alanda çalışmaktadırlar. İkinci yılın başında kabiliyetlerine göre kollara ayrılmakta ve üçüncü yılın sonuna kadar yapılan gözlemlerle öğretmen olamayacak ya da olmak istemeyenler kendi fikirleri de sorularak, öğretmenler kurulundan çıkan kararlar yeteneğine uygun bir sanat okuluna yerleştiriliyordu. Yine üçüncü sınıftan seçilenler köy sağlık memuru ve ebe olarak yerleştiriliyordu. Köy enstitüsü programı da üç kısımdan yani genel eğitim, tarımsal uğraşlar ve teknik çalışmalardan oluşuyordu (Gürsel ve Hesapçioğlu, 2008: 68-69; Karlı, 2003: 276).

“Her Köy Enstitüsü’nün kendine ait bir uygulama okulu vardı. Öğrenciler uygulama derslerini bu uygulama okullarında gerçekleştiriyorlardı. Uygulama derslerinin haricinde, son sınıfta 15-20 günlük staja çıkıyorlardı. Staj çalışmaları çevre köylerin okullarında gerçekleştirilirdi. Böylece, öğretmen adaylarına gerçek okul ortamında öğrendiklerini uygulama imkânı verilirdi” (Binbaşoğlu, 1995: 170).

“Başarılı ve özgün bir öğretmen yetiştirme modeli olan Köy Enstitüleri, dönemin iktidarının siyasi yaklaşımı nedeniyle 1954 yılında kapatılarak altı yıllık ilköğretmen okulu adı altında yeni bir düzenlemeye gidilmiştir. Bu dönemden itibaren ilköğretmen okulları, yine ağırlıklı olarak köy ilkokulu mezunu öğrencileri almaya devam etmiş ve diğer üç yıllık ilköğretmen okulları ile birlikte lise seviyesinde program bütünlüğü sağlanmıştır. Böylece köy ve şehir okullarına farklı kaynaktan öğretmen yetiştirme uygulaması sona ermiş ve ilköğretmen okulları mezunlarının hem köy hem de şehir ilkokullarında öğretmenlik yapabilecek şekilde yetiştirilmeleri öngörülmüştür” (YÖK, 1998b: 4).

2.2.5. Eğitim Fakültelerinde Öğretmen Yetiştirme

150 yıllık bir geçmişi bulunan ve Cumhuriyetle birlikte; MEB bünyesinde faaliyetlerini sürdüren öğretmen yetiştiren kurumlar 1982 yılından itibaren üniversitelere devredilmiştir (MEB, 1999: 2).

Bu yeni düzenleme öğretmen yetiştirme sistemimizi, özerk ve akademik yapı içerisine alarak alanında ihtisaslaşma, araştırma ve yayın imkânına sahip olmak bakımından olumlu gelişmeler sağlamıştır. Türkiye’de öğretmen yetiştirme işinin üniversitelere bırakılması başlangıçta eğitimcileri büyük bir sevince sürüklemiş, ancak kısa sürede üniversitelerin öğretmen yetiştirmeye hazırlıklı olmadıkları, başta bu alanda yetişmiş yeterli sayıda ve nitelikte öğretim elemanı bulunmadığı, öğretmen yetiştirme işinde gerekli alt yapıya sahip olmadıkları anlaşılmıştır (Özbay, 2005: 78-81).

Öğretmen Yetiştirme ve Eğitimi Genel Müdürü Sayın Aydın Özyar’ın Cumhuriyet’in Yetmişbeşinci Yılında Öğretmen Yetiştirme (1999) Paneli’nde istenilen nitelikte öğretmen yetiştirilememesini şu sözlerle açıklamıştır:

“1982 yılından bu yana geçen süreçte; yetiştirilen öğretmenlerin niteliği, daima bir tartışma konusu olmuş ve çeşitli zamanlarda yapılan toplantılarda; üniversitelerden, daha nitelikli öğretmen yetiştirme konusunda, önlemler alınması istenmiştir. Bu konudaki eleştiriler, sadece Bakanlığımız tarafından değil, aynı zamanda, öğretmen yetiştiren yüksek öğretim kurumlarınca dile getirilmiştir” (MEB, 1999: 2)

Öğretmen yetiştirilememesinin nedenleri incelendiğinde üniversitelerin öğretmen yetiştirme konusunda yeterince hazır olmaması, gerek altyapı gerekse öğretim elemanı bakımından eksikliklerin bulunması, MEB ve üniversiteler arasında yeterli iletişimin bulunmaması, eğitim fakültelerinin bazı alanlarında öğretmen yetiştirme işinin ikinci planda kalması, öğretmen adaylarına teorik meslek derslerinin yanında pratiğe yönelik uygulamanın yeterince yaptırılmaması, en önemlisi; öğretmenlik mesleği için şart olan Genel Kültür, Özel Alan Bilgisi ve Pedagojik Formasyon gibi, üç temel unsurlardan birinin ya da ikisinin, zaman içinde ihmal edilmesi vb. hususların olduğu görülmektedir (MEB, 1999: 2-3).

Öğretmenlik uygulamasında yaşanan sorunların çözümü için yapılan en önemli çalışmalardan biri, MEB ve ilgili üniversitelerin temsilcilerinden oluşan komisyon tarafından hazırlanan Öğretmenlik Uygulaması yönergesidir. Öğretmenlik Uygulaması yönergesi MEB ile YÖK arasında 28/07/1998 tarihinde imzalanan bir protokolle yürürlüğe girmiştir (MEB, 1999: 4).

2.3. Grafik ve Görsel Sanatlar Öğretmeni Yetiştirme

Ülkemizde eğitim müfredatlarında yer alan sanat eğitimi derslerinin önemli bir yeri vardır. Çünkü sanat eğitimi, bireyin sanatsal yeteneklerini geliştirmekle kalmayıp görsel algısını, estetik duyarlılığını, kişisel ve toplumsal sorumluluklarını da geliştirmeyi amaçlar. Bu derslerin disiplinli bir anlayış içinde gerçekleştirilmesi nitelikli sanat öğretmenlerinin yetiştirilmesiyle mümkün olabilir.

2.3.1. Grafik Öğretmeni Yetiştirme

Günümüzde teknolojik gelişmeler yaşamın her alanını etkilemektedir. Günümüz koşullarında teknolojiyle desteklenen üretim ve hizmet alanlarında kadınlar, ev dışında meslek alanlarında eğitim alarak çalışmaya başlamıştır. Gazi Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesi, orta dereceli Kız Teknik Öğretim Kurumlarına atölye ve meslek dersi öğretmeni yetiştirmektedir (Ulusoy, 1999: 2-3).

Cumhuriyetin ilk yıllarından bu yana atölye ve meslek alanında eğitim veren Mesleki Eğitim Fakültesi, dört yıllık eğitim veren meslek okullarına öğretmen yetiştiren kurumdur. Kız meslek liselerine grafik, resim ve seramik öğretmeni yetiştiren bu bölüm G.Ü.M.E.F Uygulamalı Sanatlar Eğitimi Bölümü'dür (Alp ve İstifoğlu Orhon, 2001: 87-88).

Grafik öğretmenliği anabilim dalında dört yıllık lisans eğitimi verilmektedir. Birinci sınıfta ortak kültür, meslek ve eğitim dersleri verilmektedir. Meslek derslerini Temel Sanat Eğitimi, Teknik Resim-Perspektif ve Desen dersleri oluşturmaktadır. İkinci sınıfta ise grafik eğitimi alanına ilişkin mesleki eğitim ve kültür dersleri yer almaktadır. 2. sınıftan itibaren 4. sınıfa kadar teorik ve uygulamalı dersler ağırlık kazanmaktadır. Grafik öğretmen adayları 1. sınıftan itibaren eğitim dersleri ve son sınıfta 8-10 haftalık öğretmenlik uygulaması dersleriyle pedagojik formasyon kazanabilmektedir (Alp ve İstifoğlu Orhon, 2001: 89).

Mesleki Eğitim Fakültesi grafik öğretmen adaylarını yalnız öğretmen olarak yetiştirmekle kalmayıp, piyasa deneyimi kazanabilmeleri amacıyla 3.sınıfta 30 iş günü olarak hesaplanan yaz stajını yapmalarını sağlamaktadır. Böylelikle öğretmen adayları hem öğretmenlik hem de piyasa deneyimi kazanmış olarak mezun olmaktadır.

2.3.2. Görsel Sanatlar Öğretmeni Yetiştirme

Türkiye'de ortaöğretim kurumlarına resim öğretmeni yetiştirme 1883'te Sanayi-i Nefise Mektebi'nin (Güzel Sanatlar Akademisi) açılması başlamıştır. 1908'de II. Meşrutiyet'le beraber sanat eğitimi alanındaki yaşanan gelişmeler, 1932 yılında Resim İş Bölümü'nün Gazi Terbiye Enstitüsü'nde kurulmasıyla hız kazanır (Etike, 2011: 36). 1928 yılında Milli Eğitim Bakanlığı'nın sınavıyla sanat anlayışlarını geliştirmek amacıyla Almanya'ya gönderilen beş ilköğretim öğretmeni döndüklerinde resim bölümünü kurmuşlardır. Amaçları, yaratıcı ve estetik görüşleri kavramış öğretmenler yetiştirmektir (Telli, 1999: 13).

Gazi Eğitim Enstitüsü Resim İş Bölümü, 1935 yılında ilk mezunlarını vererek adını duyurmaya başlamıştır. Bu kurumda yetişen resim-iş öğretmenleri ülke genelinde yaratıcı ve üretici kuşaklar yetiştirerek, ülkede sanat kültürü ve sanat bilincinin oluşmasında etkili olmuşlardır. Bu gün ortaöğretim kurumlarına resim-iş öğretmeni yetiştiren asıl kaynak eğitim fakültelerinin ilgili bölümleri olmakla birlikte öğretmenlik formasyon derslerini aldıkları takdirde Güzel Sanatlar Fakültelerinin Resim bölümlerini bitirenlerin de öğretmen olarak atandıkları görülmektedir (Sarı, 1997: 13).

Resim-İş Bölümü'nün bağlı olduğu Gazi Terbiye Enstitüsü 1946-1947 yılları arasında "Gazi Eğitim Enstitüsü" olarak değiştirilir (TTKB, 1923-1983: 16'dan akt. Çaban, 2007: 28). Yedinci Milli Eğitim Şurasında (5-15 Şubat 1962) eğitim enstitülerinin bütün bölümlerinde öğretmen yetiştirme üç yıla çıkarılmıştır (Altınkaynak, 1963, 309-310).

Talim ve Terbiye Dairesi'nin 11.03.1967 tarih ve 1448 sayılı kararı ile yeniden düzenlenen programda, 2. Sınıftan itibaren öğrenciler, yeteneklerine ve ilgilerine göre Resim ve Grafik kollarına ayrılırlar (Kurtuluş, 2000: 99). 1978 yılında öğrenim süresi 4 yıla çıkarılan Resim-İş Bölümü'nde dört ana sanat dalı vardır. Bunlar Resim, Heykel, İş ve Grafik ana sanat dallarıdır. 1982 yılında öğretmen eğitimi programlarının YÖK'e bağlanmasıyla Resim-İş Eğitimi Bölümleri 4 yıllık lisans düzeyinde eğitim vermeye başlamıştır (Kırıoğlu, 1997: 65'ten akt. Çoban, 2007: 30).

1998’de eğitim programı Seramik, Tekstil, Resim, Heykel ve Grafik ana sanat dallarına bağlı olarak düzenlenmiş, İş eğitimi ana sanat dalı kaldırılmıştır. (Kurtuluş, 2000: 258).

Resim-İş Bölümü kuruluşundan itibaren yaratıcılık ve işe dönük eğitim bir modelini benimsemiş ve bu alanda ulusal gelişmeye katkıda bulunma görevini üstlenmiştir (Etike, 2011: 125).

2.4.Öğretmenlik Uygulaması Dersi

Öğretmen yetiştirmede üç alan büyük önem taşımaktadır. Bu üç alan; genel kültür, alan bilgisi ve öğretmenlik meslek bilgisidir. Genel kültür ve alan bilgisi her meslek grubu için gerekli olmasına rağmen, öğretmenlik meslek bilgisi sadece öğretici ve eğitici sıfatını kazanan alanlar için gereklidir. Çünkü öğretme işi en zor işlerden birisidir ki öğretmenlik bilgisi öğretmeyi öğrenmek olarak tanımlanabilir. Dolayısıyla hangi alan için öğretmen yetiştirilirse yetiştirilsin, ortak ders olarak öğretmenlik meslek dersleri mecburi olmaktadır (Tepecik, 2002: 75).

Öğretmen yetiştirme programları; genel kültür, alan bilgisi ve öğretmenlik mesleki bilgisinin kazanıldığı çeşitli etkinlikleri içermektedir. Bunlar; öğretmen adaylarının seçimi, hizmet öncesi eğitimi, öğretmenin denetiminde aday öğretmen sıfatıyla ders verme (stajyerlik dönemi), dersi gözlemlene ve değerlendirme, hizmetiçi eğitim gibi alt konular ve bunlarla ilgili bazı özelliklerdir (Alkan, 1987: 14-16). Öğretmenlik uygulaması dersi de öğretmen adayının almış olduğu hizmet öncesi eğitim programlarından biridir.

Öğretmenlik uygulaması dersi literatürde şu şekilde tanımlanmıştır :

“Öğretmen adaylarına, öğretmeni olacağı alanda ve öğretim düzeyinde, bizzat sınıf içinde öğretmenlik becerisi kazandıran ve belirli bir dersi ya da dersleri planlı bir şekilde öğretmesini sağlayan; uygulama etkinliklerinin tartışılıp değerlendirildiği bir derstir” (MEB, 1998).

“Bir öğretmen adayının birkaç haftalık bir süreyi kapsayan bir dönemde bir grubun öğretimini yürütmek üzere, artan bir sorumluluk yüklendiği denetimli bir öğretim devresidir” (Alkan, 1987: 9)

Tanımlardan da anlaşılacağı üzere öğretmenlik uygulaması dersi, öğretmen adaylarının lisans eğitimi boyunca kazandıkları bilgi ve becerileri uygulaması ve geliştirmesi amacıyla uygulama okulunda yürüttükleri etkinlikleri içerir.

2.4.1. Öğretmenlik Uygulamasının Yapısı

“Öğretmenlik uygulamaları öğrenme-öğretme süreçlerine doğrudan ya da dolaylı olarak katkısı bulunan temel kavramları, ilkeleri ve ilgili bilgileri süreçlerde etkili biçimde işe koşmak maksadıyla okul içi ve okul dışında çocuklar, gençler ve yetişkinlerle doğrudan temaslarla yapılan gözlemler, etkinliklere katılmalar, ders vermeler ve diğer çeşitli eğitimcilik ve liderlik etkinliklerinin bütünü oluşturur mesleki hazırlık çalışmalarıdır”(Hacıoğlu ve Alkan, 1997: 46).

Öğretmenlik uygulamasında; öğretmen adaylarında, öğrenimleri süresince genel kültür, alan bilgisi ve öğretmenlik meslek bilgisi derslerinde kazanmış oldukları bilgi beceri, tutum ve alışkanlıkların gerçek bir okul ortamında deneyip geliştirmeleri ve mesleğin gerektirdiği özellikleri kazanmaları amaçlanır (Fakülte-Okul İşbirliği, 1998: 37’den akt. Sulak, 2011: 35).

Öğretmen adayının,

- *Özellikle o gün öğreteceği konu ile ilgili son hazırlıkları yapmak,
- *Tepegöz, fotokopi, çalışma yaprakları ve diğer görsel araçlar gibi ders araçlarını hazırlamak,
- *Verdiği dersle ilgili olarak uygulama öğretmeni ile görüşmek,
- *O gün anlattığı dersle ilgili kendi değerlendirmesini yapması istenir.

Öğretmen adayı okulda gününü gözlemler, değerlendirmeler yapar. Zamanı olursa uygulama öğretmenin diğer dersleri izler. Öğretmen adayının okulda geçireceği bu zamanı nasıl kullanacağı uygulama öğretmenin yapacağı programa bağlıdır (YÖK, 1998b: 37).

Öğretmenlik Uygulaması dersi tamamlandığında öğretmen adayları aşağıdaki nitelikleri kazanmış olmalıdır:

- “Etkili olarak ders hazırlama becerilerini edinmek ve geliştirmek
- Sınıf yönetimi becerilerini edinmek
- Sınıf-içi uygulamalarının başarısını değerlendirmek
- Öğretmenlerin okuldaki ve toplumdaki görev, sorumluluk ve etkilerini algılamak ve değerlendirmek
- Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) müfredat programının işleyişi ve uygulanabilirliğini sağlamak konusunda deneyim kazanmak” (Topkaya ve diğerleri, 2008: 44).

Yukarıdaki amaçlardan da anlaşılacağı üzere öğretmenlik uygulaması dersi, öğretmen adaylarının lisans eğitimi boyunca kazandıkları becerileri uygulama ve geliştirme olanağı sunar.

2.4.2. Öğretmenlik Uygulamasının İlkeleri

“Öğretmenlik uygulaması aşağıdaki ilkeler doğrultusunda planlanır, programlanır ve yürütülür, (Yönerge, mad.5).

a) *Kurumlar arası iş birliği ve koordinasyon ilkesi :*

Öğretmenlik uygulamasına ilişkin esaslar Millî Eğitim Bakanlığı ile Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı tarafından ortaklaşa belirlenir. Uygulama çalışmaları, sorumlulukların paylaşılması temelinde belirlenen esaslara dayalı olarak, millî eğitim müdürlükleri ile öğretmen yetiştiren kurumların koordinasyonunda yürütülür. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı bünyesinde kurulan Öğretmen Yetiştirme Millî Komitesi bu esasların belirlenmesinde aktif rol oynar.

b) *Okul ortamında uygulama ilkesi:*

Öğretmenlik uygulamaları, öğretmen adaylarının öğretmeni olacağı öğretim düzeyinde, alanlarına uygun gerçek etkileşim ortamından il-ilçe millî eğitim müdürlükleri ile fakülte dekanlıkları tarafından belirlenen Millî Eğitim Bakanlığına bağlı resmî, özel, yatılı-pansiyonlu ve gündüzlü, okul öncesi, ilköğretim, genel ve meslekî orta öğretim, özel eğitim ile çıraklık ve yaygın eğitim kurumlarında yürütülür.

c) *Aktif katılma ilkesi :*

Öğretmen adaylarının, öğretme-öğrenme ve iletişim süreçlerine etkili bir biçimde katılmaları esastır. Bunun için, öğretmenlik uygulamasında her öğretmen adayından, bir dizi etkinliği bizzat

gerçekleştirmesi istenir. Öğretmen adaylarının; bunları aşamalı olarak, süreklilik içinde ve artan bir sorumlulukla yürütmeleri sağlanır.

Öğretmen adayları; uygulama hazırlığı, uygulama okulunda gözlem, uygulama öğretmenin görevlerine katılma, eğitim-öğretim/yönetim ve ders dışı etkinliklere katılma, uygulama çalışmalarını değerlendirme etkinliklerini gerçekleştirir.

d)Uygulama sürecinin geniş zaman dilimine yayılması ilkesi :

Öğretmenlik uygulaması programı; planlama, inceleme, araştırma, katılma, analiz etme, denetleme, değerlendirme ve geliştirme gibi kapsamlı bir dizi süreçten oluşur. Bu süreçlerin her biri hazırlık, uygulama, değerlendirme ve geliştirme aşamalarından oluşmaktadır. Öğretmen adayının, öğretmenlik davranışlarını bu süreçler yoluyla istenilen düzeyde kazanabilmesi için fiilen uygulama yapacağı süreden çok daha fazla zamana ve çabaya ihtiyacı vardır. Bu nedenle öğretmenlik uygulamaları; öğretmen adayına giderek artan bir sorumluluk ve uygulama yeterliliği kazandırmak için, en az bir yarı yıla yayılarak programa yerleştirilir.

e) Ortak değerlendirme ilkesi:

Uygulama etkinliklerini birlikte planlayıp yürüttükleri için öğretmen adayının öğretmenlik uygulamasındaki performansı, uygulama öğretim elemanı ve uygulama öğretmeni tarafından ayrı ayrı değerlendirilir. Öğretmen adayının öğretmenlik uygulamasındaki başarısı, uygulama öğretim elemanı ve uygulama öğretmenin yaptığı değerlendirmelerin fakültenin "Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği" gereğince birleştirilmesiyle not olarak belirlenir. Uygulama öğretim elemanı notları fakülte yönetimine teslim eder.

f) Kapsam ve çeşitlilik ilkesi :

Öğretmenlik mesleği, ders hazırlığı, dersi sunma, sınıf yönetimi, atölye ve laboratuvar yönetimi, okul ve aile mesleği ile ilgili konularda öğrenciye rehberlik yapma, öğrenci başarısını değerlendirme, yönetim işlerine ve eğitsel çalışmalara katılma gibi çok çeşitli faaliyetleri kapsamaktadır. Ayrıca öğretmenler, çeşitli bölgelerde, farklı olarak ve koşullara sahip genel-meslekî, gündüzlü-yatılı, pansiyonlu, şehir ve köy okulda, müstakil veya birleştirilmiş sınıflarda görev yapmaktadır. Bu nedenle öğretmenlik uygulaması, öğretmenlik mesleğinin gerektirdiği tüm görev ve sorumluluk alanlarını kapsayacak şekil ve çeşitlilikte planlanır ve yürütülür.

g) Uygulama sürecinin ve personelinin sürekli geliştirilmesi ilkesi :

Öğretmenlik uygulaması çalışmalarından elde edilen sonuçlara göre; öğretmenlik uygulaması süreci ve buna paralel olarak uygulamaya katılan personel yeterlilikleri sürekli geliştirilir.

h) Uygulamanın yerinde ve denetimli yapılması ilkesi :

Öğretmenlik uygulamasından beklenen faydanın sağlanabilmesi, ancak; öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulaması kapsamında yapacakları etkinlikleri, öğrencisi buldukları fakültenin öğretim elemanlarının yakından izleme, rehberlik etme, yanlışlarını düzeltme, eksikliklerini tamamlama ve değerlendirme çabaları ile mümkündür. Bu nedenle öğretmenlik uygulaması, fakültenin bulunduğu il veya ilçelerdeki uygulama okulları ile ilgili kurumlarda yapılır” (Yönerge, mad.5).

2.4.3. Öğretmenlik Uygulamasının Zamanı, Süresi ve Yeri

Eğitim fakültelerinde okutulmakta olan öğretmenlik uygulaması dersinin zamanı, süresi ve yeri “Öğretmen Adaylarının Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Eğitim-Öğretim Kurumlarında Yapacakları Öğretmenlik Uygulamasına İlişkin Yönerge”de şu şekilde belirtilmiştir:

“Lisans ve yüksek lisans düzeyinde öğretmen yetiştiren programlarda öğretmenlik uygulaması, son dönemde haftada bir tam ya da iki yarım gün olmak üzere en az bir yıl yarı süreyle yapılır. Öğretmen adayları, bu sürenin en az 24 ders saatini bizzat ders vererek değerlendirirler” (Yönerge, mad.7).

“Okul deneyimi ve öğretmenlik uygulamaları, fakültenin bulunduğu il veya ilçedeki uygulama okulları ile ilgili kurumlarda yapılır” (Yönerge, mad.9).

2.4.4. Öğretmenlik Uygulamasının Planlanması, Yürütülmesi ve Değerlendirilmesi

“ Uygulamaya ilişkin aşağıdaki işlemler yapılır:

a) Fakülte uygulama koordinatörü, öğretmenlik alanlarına göre öğretmen adayı sayılarını her öğretim döneminin başında ilgili bölüm ve ana bilim dalı başkanı ile iş birliği yaparak belirler.

b) İl-ilçe millî eğitim müdürlüğü uygulama koordinatörü, uygulama okulu olarak seçilebilecek okulların müdürleri ile iş birliği yaparak, uygulama okullarını ve her okulun öğretmen adayı kontenjanını, öğretmenlik alanları itibarıyla belirler.

c) İl-ilçe millî eğitim müdürlüğü uygulama koordinatörü ile fakültelerin uygulama koordinatörleri bir araya gelerek uygulama okullarının ve uygulama kontenjanlarının, öğretmenlik alanları itibariyle fakültelere dağılımını yapar.

d) Fakülte uygulama koordinatörü, bölüm uygulama koordinatörleri ile iş birliği yaparak; kendi fakültelerindeki her uygulama öğretim elemanına düşen öğrenci sayısı 15'i geçmeyecek şekilde öğretmen adaylarının gruplarının ve her grubun sorumlu öğretim elemanını belirler.

e) Fakülte uygulama koordinatörü, kendilerine ayrılan uygulama kontenjanlarını dikkate alarak, uygulama öğretim elemanlarının ve sorumlu oldukları öğretmen adaylarının alanına ve uygulama okullarına göre dağılımlarını gösteren listeyi hazırlayarak, il-ilçe millî eğitim müdürlüklerine gönderir. İl-ilçe millî eğitim müdürlüğü; valilik/kaymakamlık onayını aldıktan sonra bu listeyi, uygulama okul müdürlüklerine ve ilgili fakülte dekanlıklarına gönderir.

f) Uygulama okulu koordinatörü, uygulama öğretim elemanları ile iş birliği yaparak uygulama öğretmenlerini belirler. Uygulama öğretmeni başına düşen öğrenci sayısının 6'yı, ancak ders başına düşen öğrenci sayısının 2'yi geçmeyecek biçimde dağılımını yapar.

g) Uygulama öğretim elemanı, sorumluluğuna verilen öğretmen adaylarını, öğretmenlik uygulamasının dayandığı temeller, uygulama programında yer alacak etkinlikler ve uyulması gereken kurallar konusunda bilgilendirir.

h) Uygulama öğretim elemanı, sorumluluğuna verilen öğretmen adaylarını uygulama okuluna götürerek, okul yöneticileri, uygulama okulu koordinatörü ve uygulama öğretmenleri ile tanıştırır.

Uygulama okulu koordinatörü, öğretmen adaylarına okulu gezdirerek çeşitli birimlerini tanıtır ve etkinlikleri hakkında bilgi verir.

ı) Uygulama öğretim elemanı, uygulama öğretmeni ve öğretmen adayları ile birlikte öğretmenlik uygulaması etkinlik planını hazırlar.

i) Öğretmen adayları, uygulama öğretim elemanı ve uygulama öğretmenin gözetim ve rehberliğinde öğretmenlik uygulamasının etkinlik planında belirtilen çalışmalarını yerine getirir.

Her etkinliğe ilişkin ayrıntılı bir çalışma raporu hazırlar.

j) Uygulama öğretim elemanı veya uygulama öğretmeni, izlediği derslerle ilgili gözlemlerini kaydeder. Gözlem sonuçlarını dersten sonra öğretmen adayı ile değerlendirir.

k) Uygulama öğretim elemanı, öğretmen adayları ile birlikte, her hafta-okulda yapılan uygulamalarla ilgili gelişmeleri tartışır ve değerlendirir.

1) Uygulamalar sonunda öğretmen adayı, etkinlik planı çerçevesinde yürüttüğü çalışmaları ve raporları içeren dosyayı tamamlar, uygulama öğretim elemanına teslim eder” (Yönerge, mad.10).

Öğretmenlik uygulaması, rehber öğretmen ve eğitim fakültesindeki sorumlu öğretim elemanının ortak katkısı ile değerlendirilir. Öğretmenlik uygulaması sırasında aday öğretmen YÖK ‘ün belirlediği (Ek2) ders gözlem formuna (YÖK,1998) göre sistematik olarak her ders için rehber öğretmen tarafından değerlendirilir. Ayrıca, dönem sonunda rehber öğretmen YÖK’ün belirlediği (Bkz. Ek3) Öğretmenlik Uygulaması değerlendirme formuna (YÖK,1998) göre öğretmen adayını değerlendirir (Efe, 2011:3-4).

Öğretmenlik uygulaması çalışmaları sırasında öğretmen adayları okullarda yaptığı etkinliklerle ilgili bir dosya hazırlamalıdır. Bu dosyada, öğretmen adayına rehberlik eden uygulama öğretmenine ve fakülte öğretim elemanına gösterilmek üzere hazır bulundurulmalıdır. Uygulama okulunda yapılan etkinlikler ile ilgili çalışmaları ve bunlarla ilgili olarak öğretmen adayının kendi notlarını içeren dosya, öğretmen adayının mesleki olarak gelişmesinin bir göstergesidir. Dosya, öğretmen adayının uygulama okullundaki çalışmalarda sağladığı başarının değerlendirilmesinde önemli bir kayıttır (Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Eğitim-Öğretim Kurumlarında Yapılacak Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması Uygulama Kılavuzu, 2006: 50).

Öğretmenlik uygulaması dosyasında bulunması gereken belgeler :

1. Öğretmen adayının öğretmenlik uygulaması dersi süresince yaptığı gözlemler,
2. Uygulama okulunda edinilen tecrübeler ve öğretme becerileri ile ilgili olarak tutulan uygulama günlüğü,
3. Öğretmen adayının uygulama okulunda anlattığı derslerle ilgili olarak hazırladığı günlük plân ve anlattığı her dersin sonunda öğretmen adayının kendi dersini değerlendirdiği bir rapor,
4. Öğrenci çalışma yaprakları, öğrencilere yapılan sınavlar ve bunlarla ilgili değerlendirme ölçekleri,
5. Öğretmen adayının katıldığı etkinlikler, ziyaretler, eğitsel kol çalışmaları, okulun düzenlediği özel eğitim programları gibi ders dışı etkinliklere ilişkin doküman,
6. Uygulama okulunu tanıtan bilgiler
7. Ekler bölümündeki Ders Çalışma Planı (Bkz. Ek 1), Yoklama Çizelgesi (Bkz. Ek 5) ve Gözlem Formu (Bkz. Ek 2).

Okuldaki uygulama öğretmeninin yapması gerekenler:

- ✓ Öğretmen adayına çalışma planı hazırlarken fikirlerini bildirme ve ona yardımcı olmak.
- ✓ Öğretmen adaylarının okul içinde veya sınıfta nasıl davranması gerektiği konusunda yardımcı olmak.
- ✓ Öğretmen adayının okuldaki performansını izlemek
- ✓ Öğretmen adaylarının günlük devam çizelgeleri ve yoklama çizelgesinin doldurulmak,
- ✓ Gözlem formunun doldurularak öğretmen adayına notunu vermek,
- ✓ Dönem sonunda not çizelgesini doldurup yoklama ile birlikte dönem sonunda eğitim fakültesi dekanlığına resmi yazı ile gönderilmesi,
- ✓ Öğretmen adayları herhangi bir sorunla karşılaştıklarında onlara çözüm konusunda yardımcı olmak (Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Eğitim-Öğretim Kurumlarında Yapılacak Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması Uygulama Kılavuzu, 2006: 50)

Uygulama öğretim elemanının yapması gerekenler:

- ✓ İlk hafta öğretmen adayları ile birlikte uygulama okuluna giderek öğretmen adayını okuldaki ilgililerle tanıştırmak,
- ✓ En az iki haftada bir uygulama okuluna giderek öğretmen adaylarının çalışmalarını izleme,
- ✓ Öğretmen adayının anlatacağı en az bir dersi dinleme ya da izleme,
- ✓ Öğretmen adaylarının devam-devamsızlıklarını kontrol etmek,
- ✓ Öğretmen adayları herhangi bir sorunla karşılaştıklarında onlara çözüm konusunda yardımcı olma,
- ✓ Öğretmen adayının dönem boyunca yaptığı çalışmaları ve uygulama okulunun doldurmuş olduğu ders devam ile not çizelgesine bakarak öğretmen adaylarının notunu vermek (Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Eğitim-Öğretim Kurumlarında Yapılacak Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması Uygulama Kılavuzu, 2006: 51).

2.4.5.Öğretmenlik Uygulamasında Yer Alan Kurumların ve Bireylerin Yetki ve Sorumlulukları

“Öğretmenlik uygulaması programının başarılı olabilmesi için uygulamadan sorumlu kurumlar ile ilgili grupların yakın bir işbirliği ve güçlü koordinasyon içinde bulunmaları gerekir. Ayrıca birbirlerinin beklentilerinden haberdar olmaları çalışmalarını kolaylaştırıcı bir faktördür” (Hacıoğlu ve Alkan, 1997,60).

Eğitim Fakültesi ve uygulama okulları işbirliği ile yürütülmekte olan öğretmenlik uygulamalarının amaçlarına ulaşabilmesi için tarafların görev, yetki ve sorumluluklarını en iyi şekilde yerine getirmeleri gerekir. Öğretmen adaylarının Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı eğitim-öğretim kurumlarında yapacakları öğretmenlik uygulamasına ilişkin yönergede görev, yetki ve sorumluluklar (Mad.6) Ek-7'de sunulmuştur.

2.4.6. Eğitim Fakültesi Uygulama Okulu İşbirliği

2.4.6.1. Eğitim Fakültesi-Uygulama Okulu İşbirliğinin Amacı

“Eğitim Fakültesi-Uygulama Okulu İşbirliği ‘öğretmen adaylarının öğretmenlik yeterliklerini kazanması için düzenlenen bir uygulama süreci’ olarak tanımlanmıştır” (YÖK, 1998b:3)

“Bu uygulama tarafların ortaklaşa sorumluluğu altında yürütülür. Bu işbirliğinin amacı, öğretmen adaylarının kazanmış oldukları alan bilgisi, mesleki bilgi ve becerilerini etkili, verimli, güvenli olarak uygulamaları ve geliştirmeleri için görev ve sorumlulukların eğitim fakültesi ile uygulama okulu arasında paylaşılmasını sağlamaktır” (YÖK/Dünya Bankası, 1998a:3).

2.4.6.2. Eğitim Fakültesi-Uygulama Okulu İşbirliği'nin Yapısı

Eğitim Fakültesi-Uygulama Okulu İşbirliğinde eğitim fakültesi, uygulama okulu ve Milli Eğitim Müdürlüğü görev almaktadır. Aşağıdaki bölümde işbirliğini oluşturan öğeler ele alınarak kısaca açıklanmaya çalışılmıştır (YÖK/Dünya Bankası, 1998a:3).

2.4.6.2.1. Eğitim Fakültesi

Eğitim Fakültesi-Uygulama Okulu İşbirliği'nde fakülte tarafı, fakülte uygulama koordinatörü, bölüm uygulama koordinatörü ve uygulama öğretim elemanlarından oluşur. Fakülte uygulama koordinatörünü dekanlık belirler. Fakülte'deki her bölüm başkanlığı bir bölüm uygulama koordinatörü belirler. Bölüm uygulama koordinatörü ile uygulama öğretim elemanları işbirliği içinde öğretmen adaylarının gidecekleri uygulama okullarını belirler ve ardından belirlenen bu uygulama okulları bölüm başkanlığına bildirilir. Bölüm birden fazla anabilim dalından oluşuyorsa, her anabilim dalı için ayrı bir uygulama koordinatörü görevlendirilir (YÖK/Dünya Bankası, 1998a:3).

2.4.6.2.2. Uygulama Okulu

Eğitim Fakültesi ve Uygulama Okulu İşbirliği; uygulama okulu, uygulama öğretmenleri ve uygulama koordinatöründen oluşur. Uygulama koordinatörünü okul yöneticileri belirler. Eğitim fakülteleri koordinatörleri ve uygulama okulu koordinatörleri ve uygulama öğretmenleri bir uyum içinde çalışırlar. Öğretmen adayı öğretmenlik uygulaması dersinin gerektirdiği görev ve sorumlulukları uygulama öğretim elemanı ile uygulama öğretmeni yardımıyla yerine getirmeye çalışır (YÖK/Dünya Bankası, 1998a:4).

2.4.6.3. Eğitim Fakültesi Uygulama Okulu İşbirliğinde Yer Alan Tarafların Birbirlerinden Beklentileri

2.4.6.3.1. Öğretmen Adayı

a) Öğretmen adayına öğretmenlik becerilerini öğreneceği ve öğretmenlik mesleğinin tüm sorumluluklarını alarak geliştirme fırsatı bulacağı bir okul ortamı sağlanması,

b) Öğretmen adayına öğretmenlik uygulaması süresince uygulama okulunda yapacağı etkinlikleri içeren bir çalışma programı yapılması,

- c) Öğretmen adayına farklı sınıflarda gözlem ya da uygulama yapma fırsatı sunması,
- ç) Öğretmen adayına fakültede uygulama öğretim elemanının, okulda uygulama öğretmenin yardım ve rehberliğinin sağlanması,
- d) Öğretmen adayına uygulama sırasında uygulama öğretim elemanı ile haftada bir yaptığı etkinliklerle alakalı olarak görüşme imkanı sağlanması,
- e) Öğretmen adayının çalışmalarının belirlenen zamanlarda ilgililer tarafından düzenli bir şekilde gözlenmesi ve değerlendirilmesi,
- f) Öğretmen adayına yaptığı çalışmalarla ilgili dönüt verilmesi
- g) Öğretmen adayına değerlendirme üzerinde gerektiğinde uygulama öğretmeni ve uygulama öğretim elemanı ile görüşebilme imkânının verilebilmesi,
- ğ) Öğretmen adayının uygulama işlemleri konusunda daha önceden bilgilendirilmesi (YÖK/Dünya Bankası, 1998a:13).

2.4.6.3.2. Uygulama Okulu

- a) Eğitim Fakültesi- Uygulama Okulu İşbirliği'nde koordinasyon kurularak çalışılması,
- b) Öğretmen adaylarının uygulama okuluna gönderilmeleri,
- c) Uygulama takviminin hazırlanmasında uygulama okulu koordinatörü ile anabilim dalı uygulama koordinatörünün işbirliğinde bulunması,
- ç) Uygulama öncesinde, uygulama öğretmenlerine öğretmen adaylarına ilişkin bilgi verilmesi,
- d) Uygulama öğretmenin, uygulama öğretim elemanı ile düzenli olarak bir araya gelerek, öğretmen adayının ilişkin bilgi alışverişinde bulunabilmesi,
- e) Uygulama öğretmenin öğretmen adayının değerlendirilmesinde ve dönüt verme sürecinde yer alması,

f) Eğitim Fakültesi- Uygulama Okulu İşbirliği'nde yer alan uygulama öğretmenlerinin ve okul uygulama koordinatörlerinin uygulamaya hazırlıklı olabilmeleri için hizmet içi eğitim verilmesi,

g) Uygulama öğretmenlerinin mesleki gelişimlerine katkıda bulunmak amacıyla fakülte ortamında akademik etkinliklere katılımının fakültece sağlanması,

ğ) Öğretmen adaylarının uygulama okulu kurallarına uymasının sağlanması,

h) Uygulama okullarına kapasitelerinin üstünde öğrenci verilmemesi,

ı) Öğretmen adaylarının; uygulama okullarına dengeli dağıtılması,

i) Uygulama öğretmenlerine verilen öğretmen adaylarının yeterli sayıda olması,

j) Eğitim fakültelerinin, öğretmen adaylarına gerekli takibi yapması,

k) Öğretmen adaylarının yeterli alan bilgisiyle uygulamaya gitmeleri,

l) Uygulama okullarının öğretmenlik uygulaması kurallarına uygun hareket etmesi,

m) Öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulaması esnasında devamsızlık konusuna dikkat etmeleri,

n) Öğretmenlik uygulamalarında görev alacak öğretim elemanlarının, uygulamaya ilişkin bilgilerinin tam olması, bu konuda uzmanlaşmış öğretim elemanlarının görevlendirilmesi (YÖK/Dünya Bankası, 1998a:13-14).

2.4.6.3.3. Eğitim Fakültesi

a) Uygulama okullarının, fakültenin göndermiş olduğu öğretmen adaylarını kabul etmesi,

b) Okulların öğretmen adayları için hazırlanan uygulama takvimine uymaları,

c) Uygulama öğretim elemanlarının, öğretmen adayının yapacağı uygulama etkinlikleri konusunda fikir edinebilmesi amacıyla düzenli olarak yapacağı toplantılara

uygulama öğretmenlerinin ve Milli Eğitim Müdürlüğü Uygulama Koordinatörü'nün katılımı,

ç) Uygulama öğretmenleri tarafından doldurulan ders gözlem değerlendirme formunun ilgili kişilere zamanında teslim edilmesi,

d)Uygulama çalışmalarının planlanması ve yürütülmesinde kurumlar ya da kişiler arasında gerekli iletişimin sağlanması,

e) Uygulama çalışmalarında görev alan kişilerin uygulamayı sıkıcı, zor, ve ekonomik katkı sağlamayan bir faaliyet olarak görülmemesi,

f) Uygulama öğretim elemanı ve uygulama öğretmenleri arasında gerekli koordinasyonun sağlanması,

g) Uygulama okullarının seçiminde tarafsız olunması (Sulak ve diğerleri, 2011: 21-22).

3. YÖNTEM

3.1. Araştırma Modeli

Bu çalışma, tarama modellen bir araştırmadır. Tarama modelleri, geçmişte ya da halen varolan bir durumu varolduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımıdır (Karasar, 2013: 77). Tarama modelinin en önemli avantajı, çok fazla bireyden oluşan örneklemden elde edilen bilgiyi bize ulaştırmasıdır (Büyüköztürk, 2009:29). 5’li Likert tipi değerlendirme anketi, öğretim elemanına yönelik görüşler, uygulama öğretmenine yönelik görüşler, okul yönetimine yönelik görüşler, öğretmen adayının öğrenme öğretme sürecine yönelik görüşler, öğretmen adayının alanına yönelik görüşler, öğrenme ve öğretme ortamına yönelik görüşler, öğretmenlik uygulaması sonrası görüşler, öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulaması dersine yönelik diğer görüşleri olarak 8 bölümden ve kesinlikle katılıyorum, katılıyorum, kararsızım, katılmıyorum, kesinlikle katılmıyorum şeklindeki ifadelerden oluşmaktadır.

3.2. Çalışma Grubu

Araştırma çalışma grubunu rastgele (seçkisiz) örneklem yoluyla seçilen Ankara Gazi Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesi Grafik Öğretmenliği Anabilim Dalı öğretmenlik uygulaması dersini almış 62 öğretmen adayı ile Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Görsel Sanatlar Öğretmenliği öğretmenlik uygulaması dersini almış 98 öğretmen adayını oluşturmaktadır.

Araştırma kapsamında; 70 grafik öğretmeni öğretmen adayına ve 110 görsel sanatlar öğretmeni öğretmen adayına dağıtılan veri toplama aracının tamamı geri dönmüştür. Bunlardan görsel sanatlar öğretmen adayına ait 12 veri toplama aracı ile grafik öğretmen adayına ait 8 veri toplama kuralına uygun yanıtlanmadığından, araştırmacı tarafından geçersiz sayılarak araştırmaya dâhil edilmemiştir.

3.3. Verilerin Toplanması

Araştırmanın kavramsal çerçevesini oluşturmak amacıyla literatür taraması yapılmıştır. Araştırmanın amaçları doğrultusunda geliştirilen 5'li likert tipi değerlendirme anketi, uzman grubun denetimine sunulmuş ve belirtilen görüşler doğrultusunda düzenlenmiştir (Bkz. Ek 7).

Öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulaması dersine yönelik görüşlerinin değerlendirilmesinde kullanılan ölçeğin kapsam geçerliliğini sağlamak amacıyla uzman grubun denetiminden yararlanılmıştır. Grafik ve görsel sanatlar öğretmen adaylarının görüşlerini belirlemeye yönelik hazırlanan anketin güvenilirlik analizinde iç tutarlılık Cronbach Alpha katsayısı $a = 0,743$ olarak bulunmuştur.

3.4. Verilerin Analizi

Araştırmanın alt amaçlarına uygun olarak hazırlanan anket yoluyla elde edilen veriler toplandıktan sonra bilgisayar ortamına aktarılmıştır. Verilerin çözümlenmesinde SPSS istatistik yazılımından yararlanılmıştır. Betimsel istatistik teknikleri olarak, aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri hesaplanarak veriler tablolaştırılmıştır.

4.BULGULAR VE YORUMLAR

“Grafik ve Grsel Sanatlar ğretmen Adaylarının ğretmenlik Uygulaması Dersine Yönelik Görüşleri” (ğretim elemanına yönelik görüşler, uygulama öğretmenine yönelik görüşler, okul yönetimine yönelik görüşler, ğretmen adayının öğrenme öğretme sürecine yönelik görüşler, ğretmen adayının alanına yönelik görüşler, öğrenme ve öğretme ortamına yönelik görüşler, öğretmenlik uygulaması sonrası görüşler, ğretmen adaylarının öğretmenlik uygulaması dersine yönelik diğerk görüşleri) tablolar halinde sunulmaktadır.

4.1. Grafik ve Görsel Sanatlar Öğretmen Adaylarının Öğretim Elemanına Yönelik

Görüşleri

Tablo 1: Öğretim Elemanına Yönelik Görüşler

İçeriğe İlişkin Değerlendirme İfadeleri	Grup	Kesinlikle Katılıyorum (5)		Katılıyorum (4)	Kararsızım (3)	Katılmıyorum (2)	Kesinlikle Katılmıyorum (1)	Ortalama	Standart Sapma	Toplam
		n	%	n	n	n	n			
1-Öğretmenlik uygulaması dersi ile ilgili açıklamaları yaptı.	Grafik ve Görsel Sanatlar Öğrt. Adayları	n	80	53	13	6	8	4,19	1,072	160
		%	50	33,1	8,1	3,8	5			100
2-Okula ilk gidişimde beni okuldaki ilgililerle tanıştırdı.	Grafik ve Görsel Sanatlar Öğrt. Adayları	n	52	49	22	21	16	3,62	1,325	160
		%	32,5	30,6	13,8	13,1	10,0			100
3-Gerekli evrakları temin etmekte yardımcı oldu.	Grafik ve Görsel Sanatlar Öğrt. Adayları	n	64	54	23	12	7	3,97	1,115	160
		%	40,0	33,8	14,4	7,5	4,4			100
4-Bir sorunla karşılaştığımda çözüm konusunda bana yardımcı oldu.	Grafik ve Görsel Sanatlar Öğrt. Adayları	n	69	60	19	7	5	4,13	,997	160
		%	43,1	37,5	11,9	4,4	3,1			100
5-Bana hakaret sayılabilecek bir söz ya da davranışta bulunmadı.	Grafik ve Görsel Sanatlar Öğrt. Adayları	n	99	39	9	5	8	4,35	1,065	160
		%	61,9	24,4	5,6	3,1	5,0			100
6-Bana yaptığım hatalarla ilgili bilgi verdi.	Grafik ve Görsel Sanatlar Öğrt. Adayları	n	76	47	16	9	12	4,03	1,217	160
		%	47,5	29,4	10,0	5,6	7,5			100

Tablo 1’de görüldüğü üzere “Öğretmenlik uygulaması dersi ile ilgili gerekli açıklamaları yaptı” (**1. Soru**) ifadesine öğretmen adaylarının katılım düzeyi 4,19’dur. Bu bulgulara göre öğretim elemanının öğretmenlik uygulaması dersi ile ilgili gerekli açıklamaları yaptığı, öğretmen adaylarını öğretmenlik uygulaması dersi ile ilgili bilgilendirdiği fikrine varılabilmektedir. Özçelik’in (2012) “Yabancı Dil Öğretmen Adaylarının Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması Dersine İlişkin Görüşleri” çalışmasında öğretmen adaylarına yöneltilen “Beni, uygulama okulunda yapacağım uygulama ve etkinlikler konusunda bilgilendirdi” ifadesine öğretmen adaylarının büyük çoğunluğu katılım göstermişlerdir. Bu bulgu, bizim araştırmamızdaki saptamayla uyusmaktadır.

Bulgulara göre “Uygulama okuluna ilk gidişimde beni okuldaki ilgililerle tanıştırdı” (**2. Soru**) ifadesine öğretmen adaylarının 3,62 düzeyinde katılım gösterdikleri tespit edilmiştir. Öğretmen adaylarının bir kısmı bu ifadeye %13,8 seviyesinde görüş belirterek kararsız oldukları görülmektedir. Uygulama öğretim elemanının bu görevi kısmen yerine getirdiği söylenebilir.

Tablodaki verilerde “Öğretmenlik uygulamasına yönelik gerekli evrakları temin etmekte yardımcı oldu” (**3. Soru**) ifadesine öğretmen adaylarının 3,97 düzeyinde katılım gösterdikleri tespit edilmiştir. Öğretmen adaylarının görüşlerine dayanarak öğretim elemanının öğretmenlik uygulaması dersine yönelik gerekli evrakları temin etmekte yardımcı olduğu yargısına varılabilmektedir.

Bulgularda görüldüğü üzere “Herhangi bir sorunla karşılaştığımda bana çözüm konusunda yardımcı oldu” ifadesine (**4. Soru**) öğretmen adaylarının 4,13 seviyesinde katılım gösterdiği görülmektedir. Bulgulara dayanarak öğretim elemanının öğretmen adayının karşılaştığı sorunları çözmede yardımcı olduğu görüşüne varılabilmektedir. Katrancı’nın (2008) “Öğretmenlik Uygulamasında Uygulama Okulu Koordinatörleri ve Uygulama Öğretmenlerinin Görev ve Sorumluluklarını Yerine Getirme Düzeyleri” isimli yüksek lisans tez çalışmasında beden eğitimi öğretmen adaylarına yöneltilen “Öğretim elemanı uygulama sürecinde ortaya çıkan problemlerin çözümünde etkili bir şekilde yardımcı olur” ifadesine $X = 3,04$ düzeyinde katılım göstermişlerdir. Bu görüşe öğretmen adaylarının kararsız kaldıkları fikrine varılabilir. Aytaç’ın (2010) “Öğretmenlik Uygulaması Dersi Kapsamında Öğretim Elemanlığının Değerlendirilmesi” isimli yüksek lisans tez çalışmasında öğretmen adayları “Uygulama

öğretim elemanlarının öğretmen adaylarıyla uygulama öğretmenleri arasında oluşabilecek sorunların çözümünde yol gösterici bir rol alması” maddesine 3.83 düzeyinde katılım göstermişleridir. Bu bulgudan yola çıkılarak, öğretmenlik uygulaması dersi kapsamında uygulama öğretim elemanlarının, öğretmenlik uygulaması dersinin sağlıklı bir şekilde yürütmesini sağlayabildiği söylenebilir.

Tablodaki sonuçlara göre “Bana hakaret sayılabilecek söz ya da davranışta bulunmadı” (**5. Soru**) maddesine öğretmen adaylarının 4,35 seviyesinde katılım göstermişlerdir. Öğretmen adaylarının görüşlerine dayanarak öğretim elemanının öğretmen adayına hakaret sayılabilecek söz ya da davranışta bulunmadığı yargısına varılabilmektedir.

Edinilen bulgulara göre “Öğretmenlik uygulaması dersi sonrasında bana yaptığım hatalarla ilgili bilgi verdi” ifadesine (**6. Soru**) öğretmen adayları 4,03 düzeyinde katılım göstermiştir. Buradan öğretim elemanının öğretmen adaylarına öğretmenlik uygulaması süresince geri bildirim verdiği yargısına ulaşmak mümkündür. Parker’in (2008) “Öğretmenlik Uygulamasında Öğretmen Adaylarının Uygulama Öğretmeni ve Uygulama Öğretim Elemanının Yönlendirmesiyle İlgili Karşılaştıkları Sorunlar” isimli çalışmasında en çok vurgulanan sorun, öğretmen adaylarının büyük çoğunluğunun (%91) uygulama öğretim elemanından dönüt almasına rağmen, bu dönütler genellikle zayıf ve eksik düzeydedir. Bizim araştırmamızda, Parker’in araştırmasının aksine öğretmen adaylarının büyük çoğunluğunun (%76,9) görüşü, öğretim elemanının öğretmen adayına yaptığı hatalarla ilgili bilgi verdiği yönündedir.

4.2. Grafik ve Görsel Sanatlar Öğretmen Adaylarının Uygulama Öğretmenine Yönelik Görüşleri

Tablo 2: Uygulama Öğretmenine Yönelik Görüşler

İçeriğe İlişkin Değerlendirme İfadeleri	Grup		Kesimlikle Katılıyorrum (5)	Katılıyorrum (4)	Kararsızım (3)	Katılmıyorum (2)	Kesimlikle Katılmıyorum (1)	Ortalama	Standart Sapma	Toplam
7- Sınıfta yapmam gerekenler konusunda yardımcı oldu.	Grafik ve Görsel Sanatlar Öğrt. Adayları	n	74	49	17	10	10	4,04	1,178	160
		%	46,3	30,6	10,6	6,3	6,3			100
8- Bana hakaret sayılabilecek bir söz ya da davranışta bulundu.	Grafik ve Görsel Sanatlar Öğrt. Adayları	n	13	15	4	24	104	1,80	1,324	160
		%	8,1	9,4	2,5	15,0	65,0			100
9-Ben ders işlerken benden rahatsız oldu.	Grafik ve Görsel Sanatlar Öğrt. Adayları	n	10	10	14	22	103	1,80	1,349	160
		%	6,3	6,3	8,8	13,8	64,4			100
10- İletişim kurmakta zorluk yaşadım.	Grafik ve Görsel Sanatlar Öğrt. Adayları	n	12	15	16	24	93	1,93	1,318	160
		%	7,5	9,4	10,0	15,0	58,1			100
11- Sunum sonrasında bana yaptığım hatalarla ilgili bilgi verdi.	Grafik ve Görsel Sanatlar Öğrt. Adayları	n	45	53	34	8	20	3,59	1,290	160
		%	28,1	33,1	21,3	5,0	12,5			100
12- Ben ders anlatırken beni gözleyerek hatalarımı düzeltmemde yardımcı oldu.	Grafik ve Görsel Sanatlar Öğrt. Adayları	n	49	59	29	8	15	3,74	1,214	160
		%	30,6	36,9	18,1	5,0	5,0			100
13-Her hafta ders anlatmam konusunda beni teşvik etti.	Grafik ve Görsel Sanatlar Öğrt. Adayları	n	42	40	31	24	23	3,33	1,386	160
		%	26,3	25,0	19,4	15,0	14,4			100
14-Uygulama öğretmeni beni eğitim ve öğretim işlerinin dışında görevlendirdi.	Grafik ve Görsel Sanatlar Öğrt. Adayları	n	18	19	13	40	70	2,21	1,403	160
		%	11,3	11,9	8,1	25,0	43,8			100

Tablo 2'deki verilere göre “Bana sınıfta yapılması gerekenlere ilişkin bilgi verdi” görüşüne **(7. Soru)** öğretmen adayları 4,04 düzeyinde katılım göstermiştir. Öğretmen adaylarının konuya ilişkin görüşlerini bildiren bulgulara bakıldığında uygulama öğretmeninin, öğretmen adaylarını (%46,3) sınıfta yapılması gerekenler konusunda bilgilendirdiği yargısına varılması mümkündür. Ancak Sarıçoban'ın (2008) “Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması Derslerine İlişkin Uygulama Öğretmenleri ve Öğretmen Adaylarının Görüşleri” isimli çalışmasında uygulama öğretmeninin öğretmen adayına rehberlik etmekte yetersiz olduğu saptanmıştır.

Bulgularda görüldüğü üzere “Bana hakaret sayılabilecek herhangi bir söz ya da davranışta bulundu.” ifadesine **(8. Soru)** öğretmen adayları 1,80 düzeyinde katılım göstermiştir. Öğretmen adaylarının konuya ilişkin görüşlerini bildiren bulgulara bakıldığında uygulama öğretmeninin, öğretmen adaylarına hakaret sayılabilecek herhangi bir söz ya da davranışta bulunmadığı fikrine varılabilmektedir.

Edinilen verilerde, “Uygulama öğretmeni ders işlerken benden rahatsız oldu” görüşüne **(9. Soru)** öğretmen adayları 1,80 düzeyinde katılım göstermiştir. Uygulama öğretmeninin öğretmen adayından herhangi bir rahatsızlık duymadığı yargısına ulaşmak mümkündür.

Tablo bulgularına bakıldığında “Uygulama öğretmeni ile iletişim kurmakta zorluk yaşadım” ifadesine **(10. Soru)** öğretmen adaylarının seviyesinde 1,93 katılım gösterdiği görülmektedir. Öğretmen adaylarının (%58,1) belirttikleri görüşe göre, uygulama öğretmenleri ile iyi bir iletişim kurduğu düşünülmektedir.

Edinilen bulgulara göre “Öğretmenlik uygulaması dersi sonrasında bana yaptığım hatalarla ilgili bilgi verdi” ifadesine **(11. Soru)** öğretmen adayları 3,59 düzeyinde katılım göstermiştir. Öğretmen adaylarının görüşlerine dayanarak, uygulama öğretmeninin öğretmen adaylarına geri bildirimini zayıf ya da eksik düzeyde verdiği fikrine ulaşmak mümkündür.

Tablodaki verilere göre “Ben ders anlatırken sunum esnasında uygulama öğretmeni beni gözleyerek ve hatalarımı düzeltmem konusunda yardımcı oldu” fikrine **(12. Soru)** öğretmen adayları 3,74 düzeyinde katılım göstermiştir. Uygulama öğretmeninin, öğretmen adaylarını gözleme ve sunum esnasında herhangi bir hata

yaptıklarında hatalarını düzeltmelerinde yardımcı olma konusunda yetersiz olduğu fikrine varılabilmektedir.

Edinilen bulgulara göre “Uygulama öğretmeni beni her hafta ders anlatma konusunda teşvik etti” görüşüne **(13. Soru)** öğretmen adayları 3,33 düzeyinde katılım göstermiştir. Öğretmen adayları uygulama öğretmenlerinin kendilerini ders anlatma konusunda eksik ya da az güdüledikleri yönünde görüş bildirdikleri anlaşılmaktadır. Demirhan ve Gökçe'nin (2005) “Öğretmen Adaylarının ve İlköğretim Okullarında Görev Yapan Uygulama Öğretmenlerinin Öğretmenlik Uygulaması Etkinliklerine İlişkin Görüşleri” isimli çalışmasında öğretmen adaylarından elde edilen bulgular doğrultusunda, uygulama öğretmenlerinin adayların anlattıkları ders ile ilgili adaya pekiştirici verme ve değerlendirme sonuçları hakkında bilgi verme konularında yetersiz oldukları saptanmıştır. Bizim araştırmamızın sonucu da bu saptamayla uyusmaktadır.

Bulgularda görüldüğü üzere “Uygulama öğretmeni beni eğitim öğretim işleri dışında görevlendirdi” ifadesine **(14. Soru)** öğretmen adayları 2,21 düzeyinde katılım göstermiştir. Öğretmen adaylarının büyük çoğunluğu uygulama öğretmenin onları eğitim öğretim işleri dışında görevlendirmediği yönünde fikir belirtirken, öğretmen adaylarının %23,2'si eğitim öğretim işleri dışında görevlendirildikleri yönünde görüş bildirmiştir.

4.3. Grafik ve Görsel Sanatlar Öğretmen Adaylarının Okul Yönetimine Yönelik Görüşleri

Tablo 3: Okul Yönetimine Yönelik Görüşler

İçeriğe İlişkin Değerlendirme İfadeleri	Grup		Kesinlikle Katılıyorrum (5)	Katılıyorrum (4)	Kararsızım (3)	Katılmıyorum (2)	Kesinlikle Katılmıyorum (1)	Ortalama	Standart Sapma	Toplam
15- Okula ilk gidişimde beni okuldaki ilgililerle tanıştırdı.	Grafik ve Görsel Sanatlar Öğrt. Adayları	n	27	38	20	23	52	2,78	1,524	160
		%	16,9	23,8	12,5	14,4	32,5			100
16-Bana okulun yönetim işleriyle ilgili bilgi verdi.	Grafik ve Görsel Sanatlar Öğrt. Adayları	n	23	36	16	36	49	2,67	1,468	160
		%	14,4	22,5	10,0	22,5	30,6			100
17- Bana gerekli ilgiyi gösterdi.	Grafik ve Görsel Sanatlar Öğrt. Adayları	n	26	42	32	29	42	2,88	1,463	160
		%	16,3	26,3	13,1	18,1	26,3			100
18-Okulda herhangi bir sorunla karşılaştığımda çözüm konusunda bana yardımcı oldu.	Grafik ve Görsel Sanatlar Öğrt. Adayları	n	23	40	23	28	46	2,78	1,455	160
		%	14,4	25,0	14,4	17,5	28,8			100
19-Beni eğitim öğretim işlerinin dışında görevlendirdi.	Grafik ve Görsel Sanatlar Öğrt. Adayları	n	11	13	20	38	78	2,00	1,251	160
		%	6,9	8,1	12,5	23,8	48,8			100
20-Okul yönetimi ile iletişim kurmada zorluk yaşadım.	Grafik ve Görsel Sanatlar Öğrt. Adayları	n	25	20	32	36	47	2,62	1,421	160
		%	15,6	12,5	20,0	22,5	29,4			100

Bulgulara göre, “Uygulama okuluna ilk gidişimde beni okuldaki ilgililerle tanıştırdı” ifadesine **(15. Soru)** öğretmen adaylarının 2,78 seviyesinde katılım gösterdikleri tespit edilmiştir. Veriler göz önüne alındığında okul yönetiminin öğretmen adaylarını okuldaki ilgililerle tanıştırmadığı görüşüne varılabilmektedir. Okul yönetimi öğretmen adaylarının okuldaki ilgililerle tanıştırmadığı sonucuna varılabilmektedir. Öğretmen adaylarının okuldaki ilgililerle tanıştırılması, adayın uyacağı kurallar konusunda bilgilendirilmesi ve uygulama sürecinin daha kusursuz işlenmesini sağlayabilir.

Tablodaki verilere göre, “Okul yönetimi okulun yönetim işleriyle ilgili bana bilgi verdi” ifadesine **(16. Soru)** öğretmen adaylarının 2,67 seviyesinde katılım gösterdikleri tespit edilmiştir. Öğretmen adayları, okul yönetiminin okulun yönetim işleriyle ilgili kendilerine bilgi vermediği yönünde görüş belirtmişlerdir. Sılay ve Gök’ün (2004) araştırmasında, öğretmen adaylarının %55’i, okul idaresi tarafından yürütülen çalışmalar hakkında bilgilendirilmedikleri görüşünde birleşmektedirler. Bu bulgu bizim araştırmamızı destekler niteliktedir.

Tablo 3’teki verilere göre “Okul yönetimi bana gerekli ilgiyi gösterdi” ifadesine **(17. Soru)** öğretmen adayları 2,88 düzeyinde katılım göstermişlerdir. Okul yönetiminin grafik öğretmen adaylarına gereken ilgiyi göstermedikleri ancak görsel sanatlar öğretmen adayları bu görüşe kararsız oldukları yönünde görüş belirtmişlerdir. Kaya’nın (2003) araştırmasında, öğretmen adaylarından bazılarının, öğretmenlik uygulamasında okul idaresinden kaynaklanan önemli sorunun ilgi ve diyalog eksikliği olduğunu ifade etmişlerdir. Bu bulgu bizim saptamamızla uyumaktadır.

Edinilen bulgulara göre “Okul yönetimi okulda herhangi bir sorunla karşılaştığımda çözüm konusunda bana yardımcı oldu” ifadesine **(18. Soru)** öğretmen adaylarının katılım düzeyinin 2,78 seviyesinde olduğu görülmektedir. Öğretmen adayları herhangi bir sorunla karşılaştıklarında okul yönetiminin çözüm konusunda öğretmen adaylarına yardımcı olmadığı fikrine varılabilmektedir. Aydın, Selçuk ve Yeşilyurt’un (2007) çalışmalarında sonucunda, okul idarecilerinin rehberlik etme becerileri öğretmen adaylarıncaya yetersiz bulunmuştur. Ayrıca, Dursun ve Kuzu’nun (2008) araştırmasında “Okul yönetimi öğretmen adaylarına gereken danışmanlığı yeterince yapmıyor” ifadesine öğretmen adayları yüksek oranda katılmışlardır. Bu bulgular bizim araştırmamızı destekler niteliktedir.

Bulgularda görüldüğü üzere “Okul yönetimi beni eğitim-öğretim işlerinin dışında görevlendirdi” ifadesine **(19. Soru)** öğretmenleri adayları 2,0 düzeyinde katılım göstermiştir. Okul yönetiminin öğretmen adaylarını eğitim-öğretim işleri dışında görevlendirmedeği fikrine ulaşılması mümkündür.

Tablo bulgularına bakıldığında “Okul yönetimi ile iletişim kurmada zorluk yaşadım” ifadesine **(20. Soru)** öğretmen adaylarının katılım düzeyinin 2,62 seviyesinde olduğu görülmektedir. Öğretmen adaylarının okul yönetimi ile iletişim kurmakta zorluk yaşamadığı, okul yönetimiyle iyi bir iletişim kurdukları düşünülmektedir.

Öğrencilerin en iyi öğrenme yollarından biri de model olmaktır. Bu nedenle okul yöneticileri öğretmen adaylarına model olduklarını unutmamalıdır. Okul yöneticilerinin öğretmen adaylarına daha hoşgörülü ve bilgilendirici olmaları ayrıca mesleki tecrübelerini paylaşarak onları öğretmenlik mesleğine daha ılımlı olmaları konusunda güdüleyebilmelidir. Koçoğlu'nun (2013) çalışmasında okul yöneticilerinin, her türlü davranışının öğretmen adaylarına model olduğu ve okula bakış açısını değiştirdiği saptanmıştır.

4.4. Grafik ve Görsel Sanatlar Öğretmen Adaylarının Öğrenme-Öğretme Sürecine Yönelik Görüşler

Tablo 4: Öğrenme- Öğretme Sürecine Yönelik Görüşler

İçeriğe İlişkin Değerlendirme İfadeleri	Grup		Kesinlikle Katılıyor	Katılıyor	Kararsız	Katılmıyor	Kesinlikle Katılmıyor	Ortalama	Standart Sapma	Toplam
			(5)	(4)	(3)	(2)	(1)			
21-Ders anlatma konusunda kendimi yeterli buluyorum.	Grafik ve Görsel Sanatlar Öğrt. Adayları	n	67	59	21	6	7	4,08	1,045	160
		%	41,9	36,9	13,1	3,8	4,4			100
22- Öğrencilere yaklaşırken zorluk yaşadım.	Grafik ve Görsel Sanatlar Öğrt. Adayları	n	7	20	18	40	75	2,02	1,218	160
		%	4,4	12,5	11,3	25,0	46,9			100
23-Ders anlatımı konusunda zorluk yaşadım.	Grafik ve Görsel Sanatlar Öğrt. Adayları	n	10	17	25	39	69	2,12	1,252	160
		%	6,3	10,6	15,6	24,4	43,1			100
24- Sınıf yönetimi konusunda zorluk yaşadım.	Grafik ve Görsel Sanatlar Öğrt. Adayları	n	10	20	25	38	67	2,17	1,271	160
		%	6,3	12,5	15,6	23,8	41,9			100
25- Müfredat konuları üzerinde bilgi sahibiydim.	Grafik ve Görsel Sanatlar Öğrt. Adayları	n	58	53	35	5	9	3,91	1,101	160
		%	36,3	33,1	21,9	3,1	5,6			100
26- Dersten önce plan ve ders hazırlığı yaptım.	Grafik ve Görsel Sanatlar Öğrt. Adayları	n	82	52	13	7	6	4,23	1,029	160
		%	51,3	32,5	8,1	4,4	3,8			100
27-Uygun öğren.- öğretim araç gereçlerini seçtim ve hazırladım.	Grafik ve Görsel Sanatlar Öğrt. Adayları	n	74	57	15	4	6	4,23	,985	160
		%	46,3	35,6	9,4	2,5	3,8			100
28- Çeşitli öğren. etkinliklerinden yararlanacak şekilde planladım.	Grafik ve Görsel Sanatlar Öğrt. Adayları	n	74	56	20	5	5	4,18	,983	160
		%	46,3	35,0	12,5	3,1	3,1			100
29-Dersi daha etkin kılmak amacıyla ders anlatım araçlarını kullandım.	Grafik ve Görsel Sanatlar Öğrt. Adayları	n	80	56	14	5	5	4,25	,966	160
		%	50,0	35,0	8,8	3,1	3,1			100
30-Dersi anlatırken çeşitli öğretim yöntemlerinden yararlandım.	Grafik ve Görsel Sanatlar Öğrt. Adayları	n	79	57	14	6	4	4,25	,946	160
		%	49,4	35,6	8,8	3,8	2,5			100

Tablo 4'teki bulgulara göre "Ders anlatma konusunda kendimi yeterli buluyorum" ifadesine **(21. Soru)** öğretmen adaylarının 4,08 seviyesinde katılım gösterdikleri görülmektedir. Tablodaki veriler incelendiğinde öğretmen adaylarının ders anlatma konusunda kendilerini yeterli bulduğu yargısına varılabilmektedir. Bu öğretmen adayları yüksek düzeyde katılım göstermişlerdir.

Tablodaki verilere bakıldığında "Öğrencilere yaklaşırken zorluk yaşadım" ifadesine **(22. Soru)** öğretmen adaylarının 2,02 düzeyinde katılım gösterdiği görülmektedir. Verilere göre, öğretmen adaylarının öğrencilere yaklaşırken zorluk yaşamadığı gözlenmektedir.

Edinilen bulgulara göre "Ders anlatımı konusunda zorluk yaşadım" ifadesine **(23. Soru)** öğretmen adaylarının 2,12 düzeyinde katılım gösterdiği görülmektedir. Verilere göre, öğretmen adaylarının ders anlatımı konusunda zorluk yaşamadığı, öğretmen adaylarının bu konuda kendilerini yeterli bulduğu fikrine ulaşılabilmektedir.

Tablo bulgularına bakıldığında "Sınıf yönetimi konusunda zorluk yaşadım" ifadesine **(24. Soru)** öğretmen adaylarının 2,17 seviyesinde katılım gösterdikleri görülmektedir. Verilere bakıldığında öğretmen adaylarının sınıf yönetimi konusunda beceri kazandığı fikrine ulaşılabilmektedir.

Tablo 4'e bakıldığında "Öğretilecek müfredat konuları üzerinde bilgi sahibiydim" ifadesine **(25. Soru)** öğretmen adaylarının 3,91 düzeyinde katılım gösterdikleri gözlenmektedir. Buradan öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulaması dersinde anlatılacak konularla ilgili bilgi sahibi olduğu, bu konuda bilgilendirildikleri fikrine ulaşmak mümkündür. Öğretmen adaylarının % 21,9'unun bu konuda kararsız oldukları görüşüne varılmaktadır.

Edinilen bulgulara göre "Dersten önce plan ve ders hazırlığı yaptım" ifadesine **(26. Soru)** öğretmen adaylarının 4,23 düzeyinde katılım gösterdikleri gözlenmektedir. Öğretmen adaylarının dersten önce ders planı ve hazırlığı yaptıkları fikrine varılabilmektedir.

Tespit edilen bulgulara bakıldığında "Uygun öğrenme ve öğretme araç gereçlerini seçtim ve hazırladım" ifadesine **(27. Soru)** öğretmen adayları 4,23 seviyesinde katılım göstermişlerdir. Öğretmen adaylarının eğitim- öğretim sürecinin önemli bir ögesi olan ders araç-gereçlerini seçip hazırladıkları fikrine varılabilir.

Tablo 4'teki veriler incelendiğinde “Dersi, çeşitli öğrenme-öğretme etkinliklerinden yararlanacak şekilde planladım hazırladım” ifadesine **(28. Soru)** öğretmen adaylarının 4,18 katılım ortalamasına sahip olduğu gözlenmektedir. Öğretmen adaylarının dersi, öğretim sürecini kolaylaştıran eğitim-öğretim etkinliklerinden yararlanacak şekilde planladıkları sonucuna varılabilir.

Tablo bulgularına bakıldığında “Dersi daha etkin kılmak amacıyla ders anlatım araçlarını kullandım” ifadesine **(29. Soru)** öğretmen adaylarının 4,25 katılım ortalamasına sahip olduğu gözlenmektedir. Öğretmen adayları, öğretim sürecinin önemli bir ögesi olan ders anlatım araçlarını kullanmada başarılı oldukları yönünde fikir belirtmişlerdir. Sönmez'in (1992) araştırmasında, ilkokul öğretmenlerinin çok azının harita ve tablo kullandıkları ancak çoğunluğunun yazı tahtasına bağlı olduğu ortaya çıkmıştır. Aynı şekilde Bangir'in (1997) araştırmasında ortaöğretim öğretmenlerinin görsel-işitsel araçlara hiç yer vermediği ortaya çıkarılmıştır. Bu araştırma sonuçları ile karşılaştırılınca, öğretmen adaylarının araç- gereç kullanmasının oldukça sevindirici bulunmuştur. Araç-gereç kullanımını davranışının gösterilme öğretim elemanlarının bu konuya titizlikle yaklaştığının bir göstergesi olarak kabul edilebilir.

Edinilen bulgulara göre “Dersi anlatırken çeşitli öğretim yöntemlerinden yararlandım” ifadesine **(30. Soru)** öğretmen adaylarının 4,25 düzeyinde katılım gösterdikleri gözlenmektedir. Öğretmen adaylarının dersi anlatırken birden fazla öğretim yöntemi kullandıkları bilgisine ulaşılabilir.

4.5. Grafik ve Görsel Sanatlar Öğretmen Adaylarının Alanlarına Yönelik Görüşleri

Tablo 5: Alana Yönelik Görüşler

İçeriğe İlişkin Değerlendirme İfadeleri	Grup		Kesinlikle Katılıyorum (5)	Katılıyorum (4)	Kararsızım (3)	Katılmıyorum (2)	Kesinlikle Katılmıyorum (1)	Ortalama	Standart Sapma	Toplam
31- Alanıma ilişkin bilgileri zorluk çekmeden anlattım.	Grafik ve Görsel Sanatlar Öğrt. Adayları	n	85	58	12	4	1	4,38	,784	160
		%	53,1	36,3	7,5	2,5	,6			100
32-Alanıma ilişkin bilgileri zorluk çekmeden uyguladım.	Grafik ve Görsel Sanatlar Öğrt. Adayları	n	84	54	16	3	3	4,33	,873	160
		%	52,5	33,8	10,0	1,9	1,9			100
33-Uygulama okulunda teknolojik araçlardan yararlandım.	Grafik ve Görsel Sanatlar Öğrt. Adayları	n	67	42	20	18	13	3,82	1,305	160
		%	41,9	26,3	12,5	11,3	8,1			100
34-Uygulama okulunda alanıma ilişkin programları içeren bilgisayarları zorluk çekmeden kullandım.	Grafik Öğrt. Adayları	n	33	10	7	3	9	3,88	1,472	62
		%	20,6	6,3	4,4	1,9	5,6			38
35-Okulda öğrendiğim bilgisayar programların (photoshop, illustrator, corel vs.) uygulama okulunda zorluk çekmeden kullandım.	Grafik Öğrt. Adayları	n	42	15	3	1	1	4,54	,803	62
		%	26,3	9,4	1,9	,6	,6			38

Tablo 5'teki veriler incelendiğinde “Alanıma ilişkin bilgileri zorluk çekmeden anlattım” ifadesine **(31. Soru)** öğretmen adayları 4,38 düzeyinde katılım göstermişlerdir. Öğretmen adaylarının alanlarına ilişkin bilgileri zorluk çekmeden anlattıkları yönünde olumlu fikir belirtmişlerdir. Kuyumcu (2003) tarafından yapılan araştırmada, öğretmenlerin % 22'si alan bilgisine yönelik davranışların gözlenmesinin zor olduğunu söylerken, % 78'i bu davranışları gözlemenin kolay olduğunu söylemiştir. Kuyumcu (2003) araştırmayı öğretmenler üzerinde yaptığından, öğretmenlerin bu becerileri gözlemelerinin öğretmen adaylarından daha kolay olduğunu ifade etmiştir. Çünkü eğitim fakültelerinden mezun olan adayların, öğretmenlik becerilerini uygulama düzeyi deneyimli öğretmenlere göre daha düşük düzeyde olabilir (Oddens, 2004). Şişman ve Acat (2003) tarafından yapılan “Öğretmenlik Uygulaması Çalışmalarının Öğretmenlik Mesleğinin Algılanmasındaki Etkisi” isimli araştırmada, öğretmen adaylarının, öğretmenlerin alan bilgisi konusundaki yeterliliğine ilişkin algıları, uygulama sonrasında olumlu yönde farklılaştığı bilgisine ulaşılmıştır.

Edinilen bulgulara göre “Alanıma ilişkin bilgileri zorluk çekmeden uyguladım” ifadesine **(32. Soru)** öğretmen adayları 4,33 düzeyinde katılım göstermişlerdir. Öğretmen adaylarının alanlarına ilişkin bilgileri zorluk çekmeden uyguladıklarını yönünde olumlu fikir belirttikleri görülmektedir.

İncelenen bulgulara göre “Uygulama okulunda teknolojik araçlardan yararlandım” ifadesine **(33. Soru)** öğretmen adayları 3,82 düzeyinde katılım belirtmişlerdir. Öğretmen adaylarının buldukları uygulama okulunda teknolojik imkânların yetersiz olduğu ve teknolojik imkânlardan yeterli düzeyde yararlanamadıkları söylenebilir. Öğretmen adaylarının %19,4'ü bu konuya kesinlikle katılmadıklarını belirtmişlerdir. Bu bulgu, Yıldız'ın (2012) öğretmenlik uygulaması dersinde, öğrenmenin daha etkin gerçekleşmesi için teknolojik kaynaklardan yararlanılması gerektiği ancak uygulama okullarının bu konuda yetersiz kaldığı saptamasıyla uyusmaktadır.

Elde edilen bulgularda “Uygulama okulunda alanıma ilişkin programları içeren bilgisayarları zorluk çekmeden kullandım” ifadesine **(34. Soru)** grafik öğretmen adayları 3,88; katılım göstermişlerdir. Grafik öğretmen adaylarının alanlarına ilişkin programları içeren bilgisayarları kullanmada sıkıntı yaşadıkları sonucuna ulaşılabilir. Bunun sebebi, uygulama okullarındaki bilgisayarların kullanılmayacak kadar eski

olması ya da bilgisayarların yeni teknoloji olması sebebiyle öğretmen adaylarının bilgisayarları kullanmakta zorluk çekmeleri olabilir.

Tablo 5'teki veriler incelendiğinde "Okulda öğrendiğim bilgisayar programlarını (photoshop, illüstratör, corel vs.) uygulama okulunda zorluk çekmeden kullandım" ifadesine (35. Soru) grafik öğretmen adayları 4,54 seviyesinde katılım göstermişlerdir. Grafik öğretmen adaylarının görüşlerine dayanarak bilgisayar programlarını kullanmakta başarılı oldukları fikrine varılması mümkündür.

4.6. Grafik ve Görsel Sanatlar Öğretmen Adaylarının Öğrenme-Öğretme Ortamına Yönelik Görüşleri

Tablo 6: Öğrenme Öğretme Ortamına Yönelik Görüşler

İçeriğe İlişkin Değerlendirme İfadeleri	Grup		Kesinlikle Katılıyor (5)	Katılıyor (4)	Kararsız (3)	Katılmıyor (2)	Kesinlikle Katılmıyor (1)	Ortalama	Standart Sapma	Toplam
36- Uygulama okulunda ders işlemek için uygun bir sınıf ya da atölye ortamı bulmakta zorluk çektim.	Grafik ve Görsel Sanatlar Öğrt. Adayları	n	23	36	16	36	49	2,67	1,468	160
		%	14,4	22,5	10,0	22,5	30,6			100
37-Uygulama okulunda öğrenme-öğretme ortamında gerekli tüm araç gereçler vardı.	Grafik ve Görsel Sanatlar Öğrt. Adayları	n	33	21	26	33	47	2,75	1,513	160
		%	20,6	13,1	16,3	20,6	29,4			100
38- Uygulama okulunda öğrenme-öğretme ortamı oldukça gürültülüydü.	Grafik ve Görsel Sanatlar Öğrt. Adayları	n	30	32	29	36	33	2,93	1,417	160
		%	18,8	20,0	18,1	22,5	20,6			100
39-Uygulama okulunda her öğrenciye ait bir bilgisayar vardı.	Grafik ve Görsel Sanatlar Öğrt. Adayları	n	11	9	7	14	21	2,59	1,519	60
		%	6,9	5,6	4,4	8,8	13,1			38

Tablo 6’teki veriler incelendiğinde, “Uygulama okulunda ders işlemek için uygun bir sınıf ya da atölye ortamı bulmakta zorluk çektim” ifadesine (36. Soru) öğretmen adayları 2,67 seviyesinde katılım göstermişlerdir. Öğretmen adaylarının %53,1’i uygulama okulunda ders işlemek için uygun bir sınıf ya da atölye ortamı bulmakta zorluk çekmedikleri yönünde fikir belirtirken , %38,9’u ise ders işlemek için uygun bir atölye ya da sınıf bulamadığı yönünde görüş belirtmiştir.

İncelenen bulgulara göre, “Uygulama okulunda öğrenme-öğretme ortamında gerekli tüm araç gereçler vardı” ifadesine **(37. Soru)** öğretmen adayları 2,75 düzeyinde katılım göstermişlerdir. Uygulama okulunda, öğrenme-öğretme ortamında gerekli olabilecek yeterli araç gereçler olmadığı sonucuna ulaşılabilmektedir. Gönen, Kavak, Özek’in (2004) araştırmasında, uygulamalı derslerde araç- gereç açısından okul imkânlarının yetersiz olduğu tespit edilmiştir. Şahin, Şenel ve İpek’in (2007) araştırması sonucunda, adayların öğretmenlik uygulamalarında en çok yaşadıkları sıkıntılardan biri de araç gereç temin etmek olduğu ortaya çıkarılmıştır. Bu bulgu bizim araştırmamızı destekler niteliktedir.

Elde edilen bulgularda “Uygulama okulunda öğrenme-öğretme ortamı oldukça gürültülüydü” ifadesine **(38. Soru)** öğretmen adayları 2,93 seviyesinde katılım göstermişlerdir.

Tablo 5’teki veriler incelendiğinde “Uygulama okulunda her öğrenciye ait bir bilgisayar vardı” ifadesine **(39. Soru)** grafik öğretmen adayları 2,59 düzeyinde katılım göstererek bu konuda olumsuz yönde fikir belirtmişleridir.

Tablo 5’teki veriler ele alındığında öğretmen adaylarının genel olarak uygun bir atölye, sınıf bulmakta zorluk çektikleri, öğrenmenin gerçekleşmesinde etkili olan araç-gereçlerin ve bilgisayarların yetersiz olduğu tespit edilmiştir. Grafik ya da resim eğitimi alan öğrenciler için atölye ya da sınıf oldukça önemlidir. Atölye ya da sınıf öğrencilerin kendilerini birer birey olarak hissettiği, yeteneklerini geliştirme fırsatı bulduğu, bağımsız olarak fikirler ürettiği, teknolojiyi izleyebileceği ve bir grupla paylaşacakları ortamlardır. Bu ortamların araç gereç bakımından yeterli olması öğrenmenin daha verimli olacağı düşünülmektedir. Ayrıca sessiz, düzenli ve disiplinli bir atölye/sınıf ortamının olması öğrenmenin daha iyi gerçekleşmesinde önemli bir rol oynar. Öğretmenlik uygulamasında önemli bir rol oynayan öğrenme-öğretme ortamının iyileştirilmesi uygulamanın daha verimli gerçekleştirilmesine olanak sağlayacağı düşünülmektedir.

4.7. Grafik ve Görsel Sanatlar Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Uygulaması

Dersi Sonrasına Yönelik Görüşleri

Tablo 7: Öğretmenlik Uygulaması Sonrası Görüşler

İçeriğe İlişkin Değerlendirme İfadeleri	Grup		Kesinlikle Katılıyorrum (5)	Katılıyorrum (4)	Kararsızım (3)	Katılmıyorum (2)	Kesinlikle Katılmıyorum (1)	Ortalama	Standart Sapma	Toplam
40- Lisans eğitiminde öğrendiğim bilgileri uygulama okulunda uygulama olanağı buldum.	Grafik ve Görsel Sanatlar Öğrt. Adayları	n	65	52	22	12	9	3,95	1,164	160
		%	40,6	32,5	13,8	7,5	5,6			100
41- Öğretmenlik uygulaması dersinin lisans müfredatında olmasının gerekliliğini çok iyi anladım.	Grafik ve Görsel Sanatlar Öğrt. Adayları	n	81	54	13	8	4	4,25	,977	160
		%	50,6	33,8	8,1	5,0	2,5			100
42-Lisans eğitiminde öğrendiğim bilgilerle öğret.uygulmsnda karşılaştığım bilgiler farklılık gösterdi.	Grafik ve Görsel Sanatlar Öğrt. Adayları	n	30	32	38	44	16	3,10	1,274	160
		%	18,8	20,0	23,8	27,5	10,0			100
43-Uygulama okuluna gitmeden önceki düşüncelerim ile şimdiki düşüncelerim arasında bir fark yoktur.	Grafik ve Görsel Sanatlar Öğrt. Adayları	n	20	31	39	30	40	2,75	1,353	160
		%	12,5	19,4	24,4	18,8	25,0			100
44- Öğretmenlik uygulaması dersinin bana birçok şey kattığına inanıyorum.	Grafik ve Görsel Sanatlar Öğrt. Adayları	n	95	31	19	9	6	4,25	1,104	160
		%	59,4	19,4	11,9	5,6	3,8			100

Tablo verilerine göre “Lisans eğitiminde öğrendiğim bilgileri uygulama okulunda uygulama olanağı buldum” ifadesine (**40. Soru**) öğretmen adayları 3,95 düzeyinde katılım göstermişlerdir. Öğretmen adaylarının görüşlerine dayanarak, lisans eğitiminde öğrendikleri bilgileri uygulama okulunda uygulama olanağı buldukları kanısına ulaşılabilir. Tablo verilerine göre “Lisans eğitiminde öğrendiğim bilgileri uygulama okulunda uygulama olanağı buldum” ifadesine (**40. Soru**) öğretmen adayları 3,95 düzeyinde katılım göstermişlerdir. Öğretmen adaylarının görüşlerine dayanarak, lisans eğitiminde öğrendikleri bilgileri uygulama okulunda uygulama olanağı buldukları kanısına ulaşılabilir.

Tespit edilen bulgulara göre, “Öğretmenlik uygulaması dersinin lisans müfredatında olmasının gerekliliğini çok iyi anladım” ifadesine (**41. Soru**) öğretmen adaylarının 4,25 düzeyinde katıldıkları görülmektedir. Elde edilen veriler incelendiğinde öğretmen adayları öğretmenlik uygulaması dersinin lisans müfredatında olmasının gerekliliğini çok iyi anladıkları yargısına ulaşabilmek mümkündür. Koç’un (1998) araştırmasında adaylarının çoğunluğu uygulama dersinin programda mutlaka yer alması gerektiğini belirtmişlerdir. Öğretmen adayları üzerindeki etkisi araştırmalarla kanıtlanan öğretmenlik uygulama dersinin müfredatta yer alması gerektiği ortadadır. Bu bulguyu destekler birçok araştırma bulunmaktadır (Çağlar 1991, Karataş1991; Bağcıoğlu 1997). Bu araştırmalar bizim araştırmamızın sonucunu destekler niteliktedir.

Elde edilen verilere göre “Lisans eğitiminde öğrendiğim bilgilerle öğretmenlik uygulamasında karşılaştığım bilgiler farklılık gösterdi” ifadesine (**42. Soru**) öğretmen adayları 3,10 düzeyinde katıldıkları görülmektedir. Adaylarının görüşlerine dayanarak lisans eğitiminde öğrendikleri bilgileri bu dersle uygulama olanağı bulmuşlardır. Yıldırım’ın (2011) “Kosava’da Öğretmen Yetiştirme Politikası (1990-2010) ile Kosava’da ve Türiye’de Sınıf Öğretmenliği Öğretmenlik Uygulamasının Değerlendirilmesi” isimli çalışmasında “Eğitim Fakültesinde edindiğim teorik bilgilerle okuldaki uygulamalar birbiriyle örtüşmektedir” maddesine Pristine Üniversitesi Prizren Eğitim Fakültesi öğrencileri, fakültede edindikleri teorik bilgilerle okuldaki uygulamaların birbiriyle örtüştüğü düşüncesine 4.24 düzeyinde katılmışlardır. Balıkesir Üniversitesi NEF öğrencileri ise fakültede edindikleri teorik bilgilerle okuldaki uygulamaların birbiriyle örtüştüğü düşüncesine yeterli düzeyde (3.41) katılmamışlardır. Bizim araştırmamız da Balıkesir Üniversitesi NEF öğrencilerinin görüşleriyle paralellik göstermektedir.

Tablo 5’teki veriler incelendiğinde “Uygulama okuluna gitmeden önceki düşüncelerim ile şimdiki düşüncelerim arasında bir fark yoktur” ifadesine (**43. Soru**) öğretmen adayları 2,75 seviyesinde katılım göstermişlerdir. Bulgulara göre, hem grafik

hem de görsel sanatlar öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulaması sonrası fikirlerinin değiştiği görülmektedir. Davran (2006) tarafından gerçekleştirilen “İlköğretim Kurumlarındaki Öğretmenlik Uygulamasının Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Yeterliliklerini Kazanmaları Üzerindeki Etkisi” adlı yüksek lisans tezinde öğretmen adaylarının uygulama öncesi ve sonrası yeterlik düzeyleri arasında anlamlı fark olup olmadığı incelendiğinde, öğretmenlik uygulaması dersinin katkısının büyük olduğu ve adayların uygulama derslerinden olumlu yönde etkilendikleri ortaya çıkarılmıştır. Bu sonuç araştırma bulgularını destekler niteliktedir.

Tablo verilerine göre “Öğretmenlik uygulaması dersinin bana çok şey kattığına inanıyorum” ifadesine (44. Soru) öğretmen adaylarının 4,25 düzeyinde katılım göstermişlerdir. Öğretmen adaylarının görüşlerine dayanarak, öğretmenlik uygulaması dersinin öğretmen adayına birçok kazanım sağladığı fikrine ulaşılabilir. Bu sonuç araştırma bulgularını destekler niteliktedir.

4.8. Grafik ve Görsel Sanatlar Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Uygulaması

Dersi İle İlgili Diğer Görüşleri

Öğretmen adaylarına yöneltilen açık uçlu soruya 56 öğretmen adayı yanıt vermiştir. Öğretmen adaylarının görüşleri 6 madde halinde gruplandırılmıştır.

1. Okul yöneticilerinin öğretmen adaylarına olumsuz tutumları ve öğretmen adaylarını eğitim-öğretim işleri dışında görevlendirmeleri,
2. Öğretmenlik uygulaması dersi süresince görsel sanatlar öğretmen adayının sadece gözlem yapması, ders anlatma deneyimini yaşamaması,
3. Uygulama okullarında teknolojik olanakların çok yetersiz olması ya da var olan teknolojik olanakların kullanılmaması,
4. Uygulama okullarında atölye ortamlarının yetersizliği ya da var olan atölyelerin kapatılıp yerine sınıf ortamında ders işlenmesi,
5. Lisans döneminde verilen alana yönelik bilgilerin yeterli olmaması ve öğretmenlik uygulamasında verilen ders anlatımı görevlerinin gerektiği kadar verimli yerine getirilememesi,
6. Öğretmenlik uygulaması dersinin öğretmen adayına öğretmenlik nitelikleri kazanmasında olumlu katkıları ve öğretmen adayının lisans döneminde öğrendiği teorik bilgileri uygulama okulunda pratiğe dökme imkânı sağlaması,

1. Okul yönetiminin grafik ve görsel sanatlar öğretmen adaylarına olumsuz tutum sergiledikleri ve öğretmen adaylarını eğitim-öğretim işleri dışında görevlendirdikleri yönünde görüş belirtmişlerdir. Bu konuya referans olan ifadelerden bazıları şunlardır :

(DA): *Okul yönetiminin olumsuz tutumlarının yanı sıra görevim olmamasına rağmen okulun duvarlarını boyadım.*

(CF): *Okul yöneticilerinin öğretmen adaylarına küçümseyici davranışları bizi bu dersten soğuttu. Ayrıca okul yöneticileri bizi eğitim-öğretim dışında görevlendirdi. Bu dersten hiç verim alamadım.*

2. Grafik ve görsel sanatlar öğretmen adayının birkaçı öğretmenlik uygulaması dersini sadece gözlem yaparak geçirdikleri, ders anlatma şansını yakalamadıkları yönünde görüş belirtmişlerdir. Bu konuya ilişkin ortaya konulan görüşlerden bazıları şunlardır:

(NF) : *Öğretmenlik uygulaması dersinde deneyim yaşadığımı düşünmüyorum. Sadece gözlem yapma şansını yakaladım. Ne yazık ki ders anlatma deneyimim olmadı.*

(CÖ) : *Öğretmenlik uygulaması yapılan okullarda öğretmen adaylarına gerektiği kadar ders anlatma fırsatı verilmedi. İlk dönem gözlem yapılması gerekirken ders anlatırıldı. II. dönemde uygulama öğretmenimizi izledik. Sadece arada sırada öğrencilere ek bilgiler verdik. Sunum yapamadık.*

3. Grafik ve görsel sanatlar öğretmen adayının birçoğu uygulama okullarında teknolojik olanakların çok yetersiz olduğunu ya da var olan teknolojik olanakların kullanılmadığı yönünde görüş belirtmişlerdir. Bu konuya atıfta bulunan öğretmen adaylarının görüşleri aşağıdaki gibidir:

(ÖH) : *Öğretmenlik uygulaması dersi kapsamında Demetevler'de bir okulda 7. Sınıf öğrencilerinin resim dersine giriyorum. Öğrencilerin ne atölyeleri var ne de teknolojik imkânlarla sahipler. Bununla ilgili uygulama öğretmenimle konuştuğumda bana sınıfa girip sohbet etmemi, yapacak herhangi bir şey olmadığını söyledi. Bu nedenle öğretmenlik uygulaması dersinin bir katkısı olduğunu düşünmüyorum.*

(BS) : *Okulların bilgisayar ya da tüm teknolojik imkânlardan yararlandıkları söylense de çoğu okulda bunların hiçbiri yok. Öğretmenlik uygulaması dersi için gittiğim okulda bilgisayarlar bozuk. Verimli ders işleyemedim.*

4. Grafik ve görsel sanatlar öğretmen adayları uygulama okullarında atölye ortamlarının yetersizliği konusunda görüş belirtmişlerdir. Bu konuya ilişkin örnek gösterilen görüşler aşağıdaki verilmiştir:

(CC) : *Emek'te meslek lisesinde grafik öğrencilerinin fotoğraf dersine giriyorum. Dersi anlattığım atölyeyi iki şube paylaşıyor. Sınıf bir perdeyle ikiye bölünmüş. Benim öğrencilerim fotoğraf dersi alıyor, diğer şube desen dersi yapıyor. Öğrenciler birbiriyle sürekli iletişim halindedir. Ders işlemek için çok verimsiz bir ortam. Öğrenciler üzerinde kontrolümü sağlayamıyorum.*

5. Grafik ve görsel sanatlar öğretmen adayları lisans döneminde verilen alan bilgileri yeterli olmadığından dolayı, öğretmenlik uygulamasında verilen ders anlatımı görevlerini gerektiği kadar verimli bir biçimde gerçekleştiremediklerini ifade etmişlerdir. Bu konuya yönelik olarak öğretmen adaylarından biri görüşünü şu şekilde belirtmiştir:

C.C : Lisans döneminde çeşitli sebeplerden dolayı 1 dönem boyunca almamız gereken fotoğraf dersini alamadık. Öğretmenlik uygulaması dersinde de fotoğraf dersinde sunum yapılması gerekti. Teorik bilgileri başarılı bir şekilde aktardım ancak bu dersi gerektiği gibi alamadığım için pratikte başarısız oldum.

6. Grafik ve görsel sanatlar öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulaması dersinin öğretmen adaylarına öğretmenlik nitelikleri kazanmasında olumlu katkıları olduğu ve öğretmen adayının lisans döneminde öğrendiği teorik bilgileri uygulama okulunda pratiğe dökebilme imkânı sağladığını belirtmişlerdir.

Bu konuya referans olan ifadelerden bazıları şunlardır :

(CF) : Öğretmenlik uygulaması dersi hep öğrenci olarak gittiğim okula öğretmen bakış açısıyla bakmamı sağladı. Öğretmenlik mesleğinin ciddiyetinin farkına vardım. Bu ders bana öğrenciyle iletişim kurma ve ona bir şeyler öğretme deneyimini yaşattı.

(PK) : Bu ders bana öğrenci psikolojisini daha iyi anlamamı, bir öğretmen olarak nasıl davranmam gerektiğini ve en önemlisi hatalarımı görmemde bana yardımcı oldu. Bu dersin öğretmen adaylarına katkısının çok büyük olduğunu düşünüyorum.

(CK) : Öğretmenlik uygulaması dersi bana öğretmenliğin ne kadar zor ama aynı zamanda keyifli olduğunu gösterdi. Kendimi ifade edebilme konusunda kendimi geliştirdiğime inanıyorum. Eksik yönlerimi görmemde büyük katkısı oldu.

(SÇ) : Okulda öğrendiğimiz bilgilerin ancak bu ders ile hayata geçirilebileceğini ve bu deneyimin çok önemli şeyler kattığını öğrendim. Teorik bilgiden çok pratiğin daha kalıcı olduğunu düşünüyorum.

(CF) : Öğretmenlik uygulaması, bir bilgi öğrenciye nasıl aktarılır, plan nasıl hazırlanır, ders araç-gereçleri nasıl kullanılır ders daha etkili bir şekilde nasıl anlatılır sorularının cevabı olan bir derstir. Bu ders gerçek sınıf ortamı ve öğrencilerle karşı karşıya gelerek hatalarımızı, eksikliklerimizi görmemizi sağlayarak bizi mesleğe hazırlıyor. Öğretmenlik mesleğini yapabileceğime inanıyorum.

Araştırmadan elde edilen verilere göre, hem grafik hem de görsel sanatlar öğretmen adayları, okul yöneticilerinin öğretmen adaylarına olumsuz tutum sergiledikleri, uygulama okullarında teknolojik imkânların ve atölyelerin/sınıfların yetersiz olduğu, öğretmenlik uygulaması dersinin öğretmen adayına öğretmenlik nitelikleri kazanmasında olumlu katkıları olduğu yönünde fikir belirtmişlerdir. Grafik öğretmen adayları lisans döneminde verilen alan bilgisinin yeterli olmaması sebebiyle öğretmenlik uygulamasında verilen ders anlatımı görevlerinin gerektiği kadar verimli yerine getiremediklerini, görsel sanatlar öğretmen adaylarının birkaçı uygulama sırasında ders anlatımı yapamadıklarını sadece gözlem yapma şansı yakaladıklarını ifade etmişlerdir.

5.SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1. Sonuç

1. Uygulama öğretmen elemanının; öğretmenlik uygulaması dersi ile ilgili görev ve sorumluluklarının büyük bir kısmını yerine getirdiği ancak öğretmen adaylarını uygulama okuluna ilk gidişlerinde okuldaki ilgililerle tanıştırmadıkları tespit edilmiştir.

2. Araştırma sonucunda, uygulama öğretmenlerinin, eğitim-öğretim konusunda bilgi verme, iyi bir iletişim kurma konusunda yeterli oldukları tespit edilmiştir. Ancak öğretmen adaylarına iyi bir rehber olmadıkları sonucuna varılabilmektedir. Ayrıca bazı öğretmen adayları, uygulama öğretmenlerinin kendilerini eğitim-öğretim işi dışında görevlendirdikleri yönünde görüş belirtmişlerdir.

3.Araştırmaya katılan grafik ve görsel sanatlar öğretmen adaylarının okul yönetimine yönelik görüşlerine bakıldığında, okul yönetiminin öğretmen adaylarını okulun yönetim işleriyle ilgili bilgilendirmedikleri, eğitim-öğretim işleri dışında görevlendirdikleri, öğretmen adayları herhangi bir sorunla karşılaştıklarında çözüm konusunda adaylara yardımcı olmadıkları tespit edilmiştir.

4. Araştırmada elde edilen verilere göre, grafik ve görsel sanatlar öğretmen adaylarının öğrenme –öğretme konusunda kendilerini yeterli buldukları belirlenmiştir.

5. Grafik ve görsel sanatlar öğretmen adayları kendi alanlarına ilişkin bilgileri anlatmada ve uygulamada zorluk çekmedikleri belirlenmiştir. Grafik öğretmen adaylarının alanlarına ilişkin programları içeren bilgisayarları kullanırken zorluk çektikleri ancak programları kullanmada başarılı oldukları belirlenmiştir.

6.Araştırma sonucunda, öğrenme-öğretme ortamında yeterli ders araç- gerecin olmadığı ve teknolojik imkânların yetersiz ya da kullanılmayacak durumda olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca bazı öğretmen adayları dersi işlemek için uygun bir ortam bulamadıkları ifade etmişlerdir.

7.Araştırmaya göre, öğretmen adayları öğretmenlik uygulaması dersinde öğrendikleri bilgileri uygulama olanağı bulduklarını, lisans müfredatında böyle bir ders olmasının gerekliliği çok iyi kavradıklarını, öğretmenlik uygulamasından sonra öğretmen adaylarının fikirlerinde değişimler olduğu ve öğretmenlik uygulaması dersinin öğretmen adayına önemli deneyimler kazandırdığını ifade etmişlerdir.

8. Araştırmadan elde edilen verilere göre, görsel sanatlar öğretmen adaylarının birçoğunun sadece gözlem yapma şansı yakaladığı ortaya çıkarılmıştır.

9. Araştırma sonucunda lisans döneminde verilen alan bilgileri yeterli olmadığı için öğretmenlik uygulamasında verilen ders anlatımı görevlerinin gerektiği kadar verimli yerine getirilememesine neden olduğu ortaya çıkarılmıştır.

5.2.Öneriler

1. Uygulama öğretim elemanı, öğretmenlik uygulamasında daha etkin rol almalı, öğretmen adaylarını uygulama okuluna ilk gidişlerinde okuldaki ilgililerle tanıştırmalıdır.

2. Uygulama öğretmenleri, öğretmen adayının anlattığı her ders sonrasında öğretmen adayına dönüt vermeli, yaptığı hatalarla ilgili öğretmen adayını bilgilendirmeli ve iyi bir rehber olmalıdır.

3. Öğretmen adaylarının, okulun yönetim işleri ilgili bilgilendirilmesi konusunda gerekli düzenlemenin yapılması ve uygulama okulu yönetiminin öğretmen adayına gereken ilgiyi göstermesinin yararlı olacağı düşünülmektedir.

4. Uygulama okullarında, öğrenmenin gerçekleşmesinde etkili materyallerin ve zenginleştirilmesi gerekmektedir. Ayrıca meslek liselerinde uygulama okullarındaki grafik tasarım programlarını içeren bilgisayarların teknik donanımının yeterli seviyeye getirilmesi gerekmektedir.

5. Bu araştırmamıza yönelik önerilen çözümlerin başarılı olup olmadığı yönünde deneysel bir araştırma yapılması önerilir.

6. Araştırmamızdan yola çıkılarak, uygulama okulundaki öğrencilerin, öğretmen adayının yeterliliğine ilişkin görüşlerinin alınması yönünde bir araştırma yapılması önerilir.

KAYNAKÇA

- Alp, Ö. ve İstifoğlu Orhon, B. (2001). Mesleki Eğitimde Uygulamalı Sanatlar Eğitiminin Yeri ve Önemi. *Gazi Üniversitesi Mesleki Eğitim Dergisi*. 6(3), 83-92.
- Alkan, C. (1987). *Öğretmenlik Uygulama El Kitabı*. Ankara: Yargıçoğlu Matbaası.
- Alkan, C. (2000). *Meslek ve Öğretmenlik Mesleği. Öğretmenlik Mesleğine Giriş İçinde*. Veysel SÖNMEZ (Editör).Ankara: Anı Yayıncılık.
- Akyüz, Y. (2011). *Türk Eğitim Tarihi*. (19.Basım). Ankara: Pegem Akademi Yayınevi.
- Ataüinal, A. (2000). *Öğretmenlik Mesleğine Giriş veya Nasıl Bir İnsan*. Ankara: 20 Mayıs Eğitim Kültür ve Sosyal Dayanışma Vakfı Yayını.
- Altınkaynak, H. (1963). *Yedinci Milli Eğitim Şurası (5-15 Şubat 1962)*. Ankara: Ercan Matbaası.
- Aytaç, A.(2010).*Öğretmenlik Uygulaması Dersi Kapsamında Öğretim Elemanlığının Değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Burdur.
- Aydın, S., Selçuk, A., ve Yeşilyurt, M. (2007). Öğretmen Adaylarının Okul Deneyimi II Dersine İlişkin Görüşleri. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. IV (II), 75-90.
- Azar, A. (1998). *Fizik Öğretmenlerinin Meslekî Gelişim Sürecinde Özel Konular*, Yayınlanmamış Doktora Tezi. Karadeniz Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Trabzon.
- Azar, A. (2003). Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması Derslerine İlişkin Görüşlerinin yansımaları. *Milli Eğitim Dergisi*, (159).
<http://yayim.meb.gov.tr/dergiler/159/azar.htm> 26 Eylül 2013 tarihinde alınmıştır.
- Azar, A. (2011) Türkiye'deki Öğretmen Eğitimi Üzerine Bir Söylem: Nitelik mi, Nicelik mi?.*Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 1 (1),36-38.

Adıyaman Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dekanlığı (2006). *Öğretmen Adaylarının Milli Eğitim Bakanlığı'na Bağlı Eğitim Öğretim Kurumlarında Yapacakları Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması Uygulama Kılavuzu*, Adıyaman.

<http://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=2&ved=0CC0QFjAB&url=http%3A%2F%2Fwww.adiyaman.edu.tr%2Fckfinder%2Fuserfiles%2Ffiles%2FK%25C4%25B1lavuz.docx&ei=k2LNUtO9GanA0QWXloHYCw&usg=AFQjCNEpr07IbgIyu-78tVPxmoeCB-Llww> 20 Aralık 2013'te alınmıştır.

Bağcıoğlu, G. (1997) *Genel ve Mesleki ve Teknik Eğitim Fakültelerindeki Öğretmenlik Uygulaması Dersine İlişkin Öğretim Elemanı ve Öğrenci Görüşleri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Bangir, G. (1997). *Sınıf İçi İletişime İlişkin Öğretmen- Öğrenci Davranışları, Görüşleri ve Önerileri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Binbaşıoğlu, C. (1995). *Türkiye'de Eğitim Bilimleri Tarihi*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.

Başaran, İ. (1960). *Himetiçi Eğitim Araştırması*. Hüseyin ATAÇ (Editör). Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Eğitim Birimi Müdürlüğü Yayınları. ss. 13-38.

Büyüköztürk, Ş. (2009). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.

Çağlar, A. (1991). Atatürk Eğitim Fakültesi'nde Yapılan Öğretmenlik Uygulaması Üzerine Bir Araştırma. *Marmara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 3(1):53-72.

Çevik, S. (2011). *Grafikerin Köşe Taşı*. (1. Baskı). İstanbul: Laika Yayıncılık.

Çoban, P. (2007). *1999-2006 Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Resim-İş Öğretmenliği Lisans Programı Niteliklerinin Değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

- Davran, E. (2006). *İlköğretim Kurumlarındaki Öğretmenlik Uygulamasının Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Yeterliliklerini Kazanmaları Üzerindeki Etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Van.
- Demirhan, C., ve Gökçe E. (2005). Öğretmen Adaylarının ve İlköğretim Okullarında Görev Yapan Uygulama Öğretmenlerinin Öğretmenlik Uygulaması Etkinliklerine İlişkin Görüşleri. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*. 38 (1,43-71).
- Doğan, İ. (2012). *Türk Eğitim Tarihinin Ana Evreleri*. (2.Basım). Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Dursun, Ö., ve Kuzu, A. (2008). Öğretmenlik Uygulaması Dersinde Yaşanan Sorunlara Yönelik Öğretmen Adayı ve Öğretim Elemanı Görüşleri. *Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi* 25,159 -178.
- Efe, R., Maskan, K., Gönen, S., Hevdanlı, M. (2011). *Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması*. Rifat EFE (Editör). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Etike, S. (2001). *Cumhuriyet Dönemi Resim Eğitimi (1923-1950)*. (1. Baskı). Ankara: Güldikeni Yayınları.
- Gökçakan, Z. (2005,Eylül). *Öğretmenlik Mesleğinin Geleceği ve İstihdam Sorunu. G.Ü.G.E.F. Eğitim Fakültelerinde Yeniden Yapılandırmanın Sonuçları ve Öğretmen Yetiştirme Sempozyumu Bildiri Özetleri Kitabı*. Ankara, 127-124.
- Gürsel, M., Hesapçıoğlu, M. (Editörler). (2008). *Eğitim Bilimine Giriş*. (4.Baskı).Konya: Eğitim Akademi Yayınları.
- Güngördü, A. (1999).*Öğretmenlik Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması. Fakülte-Okul İşbirliği*.
<https://www.google.com.tr/ogretmenlik+deneyimi+ve+ogretmenlik+uygulamasi%C4%99.fakult+Okul+İsbirligi/yaz/1999.htm> adresinden 17.05.2013'te alınmıştır.

- Güzel, H., Berber, N., ve Oral, İ. (2010, Ocak). Eğitim Fakültesi Uygulama Okulları İşbirliği Programında Görevli Öğretmenlerin ve Öğretim Elemanlarının Öğretmenlik Uygulamasına Yönelik Görüşleri, *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 18 (1), 19-36.
- Hacıoğlu, F., ve Alkan, C. (1997). *Öğretmenlik Uygulamaları*. Ankara: Alkım Yayınevi.
- Katrancı, M. (2008). *Öğretmenlik Uygulamasında Uygulama Okulu Koordinatörleri ve Uygulama Öğretmenlerinin Görev ve Sorumluluklarını Yerine Getirme Düzeyleri*. Yüksek Lisans Tezi, Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırıkkale.
- Karataş, M. (1991). *A.Ü.E.B.F. Öğretmen Sertifika Programı Özel Öğretim Yöntemleri ve Uygulama Ders Programının Değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Karasar, N. (2013). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. (25. Basım). Ankara : Nobel Akademik Yayıncılık.
- Karslı, M. (Editör). (2003). *Öğretmenlik Mesleğine Giriş*. (1. Baskı). Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Kaya, M. (2003). Ondokuz Mayıs Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Son Sınıf Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Uygulaması İle Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *On dokuz Mayıs Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 14-15, 89-115.
<http://dergi.ilahiyat.omu.edu.tr/DergiTamDetay.aspx?ID=151&Detay=Ozet>
adresinden 3 Şubat 2014'te alınmıştır.
- Kurtuluş, Y. (2000). *Türkiye'de Sanat Eğitimi Tarihi (1950-1999)*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, A.Ü. Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Programları ve Öğretim (Güzel Sanatlar Eğitimi) Anabilim Dalı, Ankara.
- Kuyumcu, A. (2003). *Foreign Language Teacher Education And Teaching Practice in Turkey*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Koç, G. (1998). *Öğretmenlik Uygulaması Dersinin Gazi Üniversitesi Mesleki eğitim Fakültesi Öğrencileri Üzerindeki Etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Koçoğlu,E. (27-29 Nisan 2012 2013). Sosyal bilgiler Öğretmen Adaylarının, Okul Yöneticilerinde Olması Gereken Demokratik Tutum ve Davranışlara İlişkin Görüşleri. Marmara Üniversitesi Uluslararası Sosyal Bilgiler Sempozyumu : İstanbul.

http://www.academia.edu/5830536/SOSYAL_BILGILER_OGRETMEN_ADAYLARINI_N_OKUL_YONETICILERINDE_OLMASI_GEREKEN_DEMOKRATIK_TUTUM_VE_DAVRANISLARA_ILISKIN_GORUSLERI_ adresinden 22 Şubat 2014'te alınmıştır.

Milli Eğitim Bakanlığı (1998). *Öğretmen Adaylarının Milli Eğitim Bakanlığı'na Bağlı Eğitim Öğretim Kurumlarında Yapacakları Öğretmenlik Uygulamasına İlişkin Yönerge*. MEB Öğretmen Yetiştirme ve Eğitimi Genel Müdürlüğü.

Milli Eğitim Bakanlığı. (1999). *Cumhuriyet'in Yetmiş Beşinci Yılında Öğretmen Yetiştirme Paneli*. Ankara: Milli Eğitim Basım Evi.

Oddens, D. A. M. (2004). *Kişilik Nitelikleri Açısından Hollanda'da Mesleki Eğitim İçin Öğretmen Eğitimi Eğilimleri*. Mesleki Ve Teknik Eğitimde Öğretmen Eğitimi Uluslar Arası Konferansı. Ankara, 37-44.

Okçabol, R. (2005). *Öğretmen Yetiştirme Sistemimiz*. (1.Baskı). Ankara : Ütopya Yayınevi.

Özbay, M. (2005,22-24 Eylül). Eğitim Fakültelerinde Yeniden Yapılandırmanın Sonuçları ve Öğretmen Yetiştirme Sempozyumu. Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi, Ankara.

Özçelik, N. (2012). Yabancı Dil Öğretmen Adaylarının Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulamasına Yönelik Görüşleri. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 32 (2): 515-536.

Özdemir, M., ve Sönmez, S. (2000). *Sınıf Öğretmeni Adaylarına Öğretmen Elkitabı* (2.Basım).Ankara: Pegem Akademi.

- Özkan, S. (2008). *Türk Eğitim Tarihi*. (2. Basım).Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Özoğlu, M. (2010). *Türkiye’de öğretmen yetiştirme sisteminin sorunları* (17. Baskı) . Ankara: Seta Analiz.
- Öztürk, C. (2005). *Türkiye’de Düünden Bugüne Öğretmen Yetiştiren Kurumlar*. (1.Baskı). İstanbul: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Öztürk, B., Kocabaş, M. (2003). Sanat Eğitimi Yetiştirmede Yaratıcılığın Önemi ve Nakış Eğitiminde Yaratıcı Eğitim Sürecinin Planlanmasına Yönelik Bir Örnek. *Gazi Üniversitesi Mesleki Eğitim Dergisi*. 5 (9), 17-31.
- Özyurt, S. (1999). *Öğretmenlik Mesleğine Giriş*. (1.Baskı). Adapazarı: Değişim Yayınları.
- Paker, T. (2008). Öğretmenlik Uygulamasında Öğretmen Adaylarının Uygulama Öğretmeni ve Uygulama Öğretim Elemanının Yönlendirmesiyle İlgili Karşılaştıkları Sorunlar. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 23(1), 132-139.
- Sarı, S. (1997) . Resim-İş Öğretmenlerinin Yetiştirilmesi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 2,12-16.
- Sarıçoban, A. (2008) Okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması derslerine ilişkin uygulama öğretmenleri ve öğretmen adaylarının görüşleri. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 28(3),31-55.
- Senemoğlu, N. (2011). *Gelişim, Öğrenme ve Öğretim Kuramdan Uygulamaya* (20. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Sılay, İ.,ve Gök, T. (2004, 6-9 Temmuz) *Öğretmen Adaylarının Uygulama Okullarında Karşılaştıkları Sorunlar ve Bu Sorunları Gidermek Amacıyla Hazırlanan Öneriler Üzerine Bir Çalışma*. İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı’nda sunuldu, Malatya.

- Sönmez, V. (1992). İlkokul Öğretmenlerinin Sınıf İçi Etkinlikleri.*Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8:97-106
- Sönmez, V. (2009) *Öğretmen Elkitabı*. (15.Baskı). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Sulak, H., Doğan, A., Pilten, Ö. ve Sulak H. (2011).Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması. Hacı SULAK (Editör). (3. Baskı).Konya: Literatürk.
- Şallı, G. (2007). *Okul Deneyimi I Dersinin Resim-İş Eğitimi Programı Öğretmen Adayları Açısından Uygulanabilirlik Düzeyi*. Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Şahin. Ç., Şenel, T. ve İpek, H. (2007, Eylül). “Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Uygulamalarında Karşılaştıkları Problemlerin Belirlenmesi”. XVI Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi, Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Tokat.
- Şişman, M., ve Acat, B. (2003). Öğretmenlik Uygulaması Çalışmalarının Öğretmenlik Mesleğinin Algılanmasındaki Etkisi. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 13 (1), 235-250.
- Telli, H. (1990). *Türkiye'de Resim İş Öğretimine Genel Bir Bakış*. Ankara: TED Yayınları.
- Tepecik, A. (2002, 08–10 Mayıs).*Sanat Eğitimi Öğretmeni Yetiştirmede Üç Alan Kavramı*. Sanat Eğitimi Sempozyumu,. Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi , Ankara.
- Topkaya, E., Yavuz, A., Erdem, G. (2008) *Yabancı Dil Eğitimi Bölümleri İçin Teoriden Pratiğe Öğretmenlik Uygulaması*, Dinçay KÖKSAL (Editör). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Türkmen, Ş. (2003). *Uygulamada Öğretmen*. (1.Basım). Ankara: Alp Yayınevi.
- Türk Dil Kurumu (2005). *Türkçe Sözlük*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Türk, E. (1999). *Türk Eğitim Sistemi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

- Ulusoy, A. (1999). Kız Teknik Kurumlarında Görev Yapan Atölye ve Meslek Dersi Öğretmenlerinin Mesleki Davranışlarına İlişkin Yeterlilikleri İle İlgili Görüşleri. *Gazi Üniversitesi Mesleki Eğitim Dergisi*. 1(2), 1-9.
- Varış, Fatma (1985). *Eğitim Bilimine Giriş*. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları.
- Yılman, M. (2006). *Türkiye’de Öğretmen Eğitiminin Temelleri*.(2. Baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Yılmaz, E. (2006). Resim-İş Eğitimi Öğretmen Adaylarının Okul Deneyimi I Uygulamalarında Karşılaştıkları Sorunlar. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 26 (1), 165-185.
- Yıldız, M. (2012). *Türkçe Öğretmenliği Lisans Programında Yer Alan Öğretmenlik Uygulaması Dersinin Değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, 7 Aralık Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kilis.
- Yıldırım, S. (2011) *Kosova’da Öğretmen Yetiştirme Politikası (1990-2010) ile Kosova’da ve Türkiye’de Sınıf Öğretmenliği Öğretmenlik Uygulamasının Değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Balıkesir.
- Yüksek Öğretim Kurulu (1998a). *Fakülte-Okul İşbirliği YÖK/ Dünya Bankası Milli Eğitimi Geliştirme Projesi Hizmet Öncesi Öğretmen Eğitimi*. Ankara: Öğretmen Eğitimi Dizisi.
- Yükseköğretim Kurulu (1998b). *YÖK Dünya Bankası fakülte-okul işbirliği kılavuzu*. Ankara: Öğretmen Eğitimi Dizisi.
- Yüksek Öğretim Kurulu (1999). *Türk Yükseköğretiminin Bugünkü Durumu*, Ankara: Yüksek Öğretim Kurulu Yayınları.
- Yüksek Öğretim Kurulu (2007). *Öğretmen Yetiştirme ve Eğitim Fakülteleri (1982-2007)*. Ankara: Yüksek Öğretim Kurulu Yayınları.

Ek.1. Öğretmenlik Uygulaması Dersi Çalışma Planı

HAFTA	TARİH	YAPILACAK ETKİNLİKLER
1		Öğretmenlik uygulaması dönem planlaması Açıklamalar/Hazırlık
2		Okulda bir gün içinde yapılacak işleri belirleme
3		Bir günlük plan hazırlama (Planın gerektirdiği ortam, materyal ve ölçme araçlarını hazırlama). Hazırlamış olduğu plandaki etkinlikleri uygulama, öz değerlendirme raporu doldurma ve portfolyo hazırlama
4		Bir günlük plan hazırlama (Planın gerektirdiği ortam, materyal ve ölçme araçlarını hazırlama). Hazırlamış olduğu plandaki etkinlikleri uygulama, öz değerlendirme raporu doldurma ve portfolyo hazırlama
5		Bir günlük plan hazırlama (Planın gerektirdiği ortam, materyal ve ölçme araçlarını hazırlama). Hazırlamış olduğu plandaki etkinlikleri uygulama, öz değerlendirme raporu doldurma ve portfolyo hazırlama
6		Bir günlük plan hazırlama (Planın gerektirdiği ortam, materyal ve ölçme araçlarını hazırlama). Hazırlamış olduğu plandaki etkinlikleri uygulama, öz değerlendirme raporu doldurma ve portfolyo hazırlama
7		Bir günlük plan hazırlama (Planın gerektirdiği ortam, materyal ve ölçme araçlarını hazırlama) Hazırlamış olduğu planı ya da plandaki bazı etkinlikleri uygulama, bu çalışmalarla ilgi öz değerlendirme raporu doldurma ve portfolyo hazırlama
8		Bir günlük plan hazırlama (Planın gerektirdiği ortam, materyal ve ölçme araçlarını hazırlama). Hazırlamış olduğu plandaki etkinlikleri uygulama, öz değerlendirme raporu doldurma ve portfolyo hazırlama
9		Bir günlük plan hazırlama (Planın gerektirdiği ortam, materyal ve ölçme araçlarını hazırlama). Hazırlamış olduğu plandaki etkinlikleri uygulama, öz değerlendirme raporu doldurma ve portfolyo hazırlama

10		Bir günlük plan hazırlama (Planın gerektirdiği ortam, materyal ve ölçme araçlarını hazırlama). Hazırlamış olduğu plandaki etkinlikleri uygulama, öz değerlendirme raporu doldurma ve portfolyo hazırlama
11		Bir günlük plan hazırlama (Planın gerektirdiği ortam, materyal ve ölçme araçlarını hazırlama). Hazırlamış olduğu plandaki etkinlikleri uygulama, öz değerlendirme raporu doldurma ve portfolyo hazırlama
12		Bir günlük plan hazırlama (Planın gerektirdiği ortam, materyal ve ölçme araçlarını hazırlama). Hazırlamış olduğu plandaki etkinlikleri uygulama, öz değerlendirme raporu doldurma ve portfolyo hazırlama
13		Bir öğrenci için istenmeyen davranışlarını yönetme planı hazırlama, uygulama ve değerlendirme (Okul rehberlik hizmetleri servisinden yararlanılabilir)
14		Öğretmenlik uygulaması çalışmalarının değerlendirilmesi ve Öğretmenlik uygulaması çalışmalarının dosyalanması

Not: Öğretmen adaylarının günlük planı kendilerinin hazırlamaları (fotokopi olmayacak) gerekmektedir.

Ek 2. Öğretmenlik Uygulaması Gözlem Formu

ÖĞRETMEN ADAYI		OKUL	
GÖZLEMCİ		SINIF	
KONU		ÖĞRENCİ SAYISI	
		TARİH	

YETERLİK ALANLARI VE ÖĞRETMEN YETERLİKLERİ	E	K	i	AÇIKLAMA VE YORUMLAR
1. KONU ALANI BİLGİSİ:				
✓ Temel kavramları bilme				
✓ İlke ve kavramları mantıksal tutarlılıkla ilişkilendirme				
✓ Konunun gerektirdiği görsel ve sözel dili kullanabilme				
✓ Konu ile alanın diğer konularını ilişkilendirebilme				
2. ALAN EĞİTİMİ				
✓ Özel öğretim yöntem ve tekniklerini bilme				
✓ Öğretim teknolojilerinden yararlanma				
✓ Yanlış kavramları belirleyebilme				
✓ Öğrenci sorularına uygun cevaplar verme				
✓ Öğrenme ortamının güvenliğini sağlayabilme				
3. PLANLAMA				
✓ Ders planını düzenli biçimde yazabilme				
✓ Amaç ve kazanımları açık biçimde ifade edebilme				
✓ Kazanımları uygun yöntem ve teknikler belirleyebilme				
✓ Uygun materyal seçme ve hazırlayabilme				
✓ Kazanımlara uygun değerlendirme biçimleri belirleyebilme				
✓ Konuyu önceki derslerle ilişkilendirebilme				
4. ÖĞRETİM SÜRECİ				
✓ Çeşitli öğretim tekniklerini kullanabilme				
✓ Zamanı etkili kullanabilme				
✓ Öğrencilerin etkin katılımını sağlama				
✓ Öğrencilerin bireysel farklılıklarını dikkate alma				
✓ Öğretim materyallerini sınıf düzeyine uygun kullanabilme				
✓ Özetleme ve uygun dönütler verebilme				
✓ Konuyu yaşamla ilişkilendirebilme				
✓ Kazanımlara ulaşma düzeyini değerlendirebilme				
5. SINIF YÖNETİMİ				
✓ Derse uygun giriş yapabilme				
✓ Dikkat çekebilme ve güdüleyebilme				
✓ Demokratik ortamı sağlayabilme				
✓ Engellemelere karşı önlemler alabilme				
✓ Övgülerden ve yaptırımlardan yararlanma				
✓ Dersi toparlayabilme ve ödevler verebilme				
✓ Öğrencileri sınıftan çıkarmaya hazırlanabilme				

YETERLİK ALANLARI VE ÖĞRETMEN YETERLİKLERİ	E	K	İ	AÇIKLAMA VE YORUMLAR	
6. İLETİŞİM					
✓ Öğrencilerle iletişim kurabilme					
✓ Anlaşılır yönergeler verebilme					
✓ Düşündürücü sorular sorabilme					
✓ Ses tonunu etkili olarak kullanabilme					
✓ Öğrencileri ilgiyle dinleme					
✓ Sözel ve beden dilini etkili biçimde kullanabilme					
TOPLAM				NOT	

Özet Bilgi

Öğretmen adayının yukarıdaki yeterlik alanlarının her birinde yapmış olduğu çalışmalara ilişkin düşünceler				
<table border="1" style="margin-left: auto;"> <tr> <td>GÖZETMEN</td> <td></td> </tr> <tr> <td>İMZA</td> <td></td> </tr> </table>	GÖZETMEN		İMZA	
GÖZETMEN				
İMZA				

Öğretmen adayının görüşleri (varsa)		
<table border="1" style="margin-left: auto;"> <tr> <td>İMZA</td> <td></td> </tr> </table>	İMZA	
İMZA		

Değerlendirme formundaki maddelerin karşısında bulunan kısaltmaların anlamı:

(E)=Eksiği var (K)=Kabul edilebilir (İ)= İyi yetişmiş **NOT: Uygun olan seçeneği (+) ile işaretleyiniz.**

Ek.3.Öğretmenlik Uygulaması Dersi Not Çizelgesi

Tarih:.../.../20...

Bölümü/Programı :.....

Uygulama Okulu :.....

Uygulama Öğretmeni :.....

Sıra No	Öğretmen Adayının Numarası	Öğretmen Adayının Adı-Soyadı	Notu
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10			

Uygulama Öğretmeni

Okul Müdürü

İmza

İmza-Mühür

Ek 4. Uygulama Etkinlikleri Not Çizelgesi

Öğretim Yılı: /

Yarıyıl:

Sınıfı:

Öğr. No	Öğrencinin Adı ve Soyadı	1.Hafta .../.../...	2.Hafta .../.../...	3.Hafta .../.../...	4.Hafta .../.../...	5.Hafta .../.../...	6.Hafta .../.../...	7.Hafta .../.../...	8.Hafta .../.../...	9.Hafta .../.../...	10.Hafta .../.../...	11.Hafta .../.../...	12.Hafta .../.../...	13.Hafta .../.../...	14.Hafta .../.../...

Uygulama Öğretim Elemanı

Uygulama Okul Koordinatörü

Ek 5. Öğretmenlik Uygulaması Dersi Günlük Devam Çizelgesi

ÖĞRETMEN ADAYININ					
ADI SOYADI:					
NUMARASI:					
PROGRAMI VE ÖĞRETİM TÜRÜ:					
UYGULAMA OKULU:					
GÖZLEMLER					
Tarih ve Saat	Gözlenen Sınıf/Saat	İşlenen Konu	Ders Kitabı	Öğretmenin Adı Soyadı	Öğretmenin İmzası
1. Saat .../.../20...					
2. Saat .../.../20...					
3. Saat .../.../20...					
4. Saat .../.../20...					
5. Saat .../.../20...					
6. Saat .../.../20...					

Ek 6. Öğretmenlik Uygulamasında Yer Alan Bireylerin ve Kurumların Yetki ve Sorumlulukları

Madde 6- Öğretmenlik uygulamasında;

a) Öğretmen Yetiştirme Millî Komitesinin görev, yetki ve sorumlulukları:

1. Yükseköğretim Kurulu ile Millî Eğitim Bakanlığı, Yükseköğretim Kurulu ile Fakülteler ve diğer ilgili kurumlar arasındaki bilgi akışını sağlar.

2. Öğretmen yetiştirilmesi ve eğitiminin en önemli boyutlarından biri olan fakülte okul iş birliği konusunda gerekli görülen model ve alt yapı çalışmalarını gerçekleştirir.

3. Ülkenin ihtiyaçları ve öncelikleri ile alandaki çağdaş gelişmeler ve araştırma bulguları doğrultusunda hizmet öncesi ve hizmet içi öğretmen yetiştirme sürecini etkin ve verimli hale getirir.

4. Ülkenin önceliklerini ve öğretmen açığı olan bölgeleri saptar, her branş için gerekli olan öğrenci sayısının dağılımını yapar ve öğretmenlerin temini ve istihdamı ile ilgili olarak Millî Eğitim Bakanlığı ile iş birliği ve koordinasyon içerisinde çalışır.

5. Öğretmen yetiştirme ve eğitimi programlarını ve derslerini oluşturup, güncelleştirir.

6) Öğretmen yetiştirme ve eğitimi derslerine ilişkin ulusal ölçütleri geliştirir ve uygulamayı değerlendirir.

b) Fakülte yönetiminin görev, yetki ve sorumlulukları :

1. Bölümlerden gelen önerileri dikkate alarak uygulama öğretim elemanlarını belirler.

2. İl-ilçe millî eğitim müdürlüğü uygulama koordinatörünün iş birliği ile uygulama okullarını belirler.

3. Uygulama okullarındaki etkinliklerin, etkili ve verimli bir biçimde yürütülmesini, denetlenmesini sağlar.

4. Uygulama sürecinde, öğretmen yetiştiren kurumlar-uygulama okulu iş birliğinin gerçekleştirilmesi için her yıl belirli zamanlarda uygulama çalışmalarına ilişkin toplantılar, kurs ve seminerler düzenler.

c) Fakülte uygulama koordinatörünün görev ve sorumlulukları:

1. Bölüm uygulama koordinatörü ve millî eğitim müdürlüğü uygulama koordinatörü ile iş birliği yaparak uygulama okullarını belirler, öğretmen adaylarının bu okullara dağılımını sağlar.
2. Uygulama çalışmalarını, fakülte adına izler ve denetler.
3. Öğretmenlik uygulaması çalışmalarını değerlendirir ve geliştirilmesi için gerekli önlemleri alır.

d) Bölüm uygulama koordinatörünün görev ve sorumlulukları:

1. Bölümle ilgili uygulama çalışmaları konusunda, bölüm uygulama öğretim elemanları arasındaki koordinasyon ve iş birliğini sağlar.
2. Uygulama öğretim elemanlarının ve her uygulama öğretim elemanının sorumluluğuna verilen öğretmen adaylarının listesini hazırlar; fakülte uygulama koordinatörüne iletir.
3. Uygulama okullarının seçiminde fakülte uygulama koordinatörüne yardım eder.

e) Uygulama öğretim elemanının görev ve sorumlulukları:

1. Öğretmen adaylarını, öğretmenlik uygulaması etkinliklerine hazırlar.
2. Öğretmen adaylarının uygulama çalışmaları kapsamındaki etkinliklerini, uygulama okulu koordinatörü ve uygulama öğretmeni ile birlikte planlar.
- 3- Öğretmen adayının çalışmalarını, uygulama öğretmeni ile birlikte düzenli olarak izler, denetler.
4. Uygulamanın her aşamasında öğretmen adayına gerekli rehberliği ve danışmanlığı yapar.
- 5- Uygulama sonunda öğretmen adayının çalışmalarını, uygulama öğretmeni ile birlikte değerlendirir ve sonucu not olarak fakülte yönetimine bildirir.

f) İl-ilçe millî eğitim müdürlüğünün görev, yetki ve sorumlulukları :

1. Öğretmenlik uygulaması yapılacak illerde il millî eğitim müdür yardımcılarında birini, merkez ilçeler dışındaki ilçelerde ilçe millî eğitim şube müdürlerinden birini "millî eğitim müdürlüğü uygulama koordinatörü" olarak görevlendirir.

2. Fakülte uygulama koordinatörünün iş birliği ile sosyo-ekonomik ve kültürel düzeyi farklı kent ve köy uygulama okullarını ve her okulun uygulama kontenjanlarını öğretmenlik alanları itibariyle belirler, kontenjanların fakültelere dağıtımını yapar.

3. Fakültenin düzenleyeceği uygulama çalışmalarına ilişkin toplantı, seminer ve kurslara; millî eğitim müdürlüğü uygulama koordinatörü, uygulama okulu koordinatörleri ile uygulama öğretmenlerinin katılımını sağlar.

4. Öğretmen yetiştiren kurumlar⁽¹⁾ ve uygulama okulları arasında koordinasyonu ve iç birliğini kolaylaştırıcı önlemler alır.

5. Uygulama çalışmalarını izler ve denetler.

g) Millî eğitim müdürlüğü uygulama koordinatörünün görev ve sorumlulukları:

1. Fakülte ve okul uygulama koordinatörleri ile iş birliği yaparak uygulama okullarını belirler.

2. Uygulama okullarının, uygulama kontenjanlarını öğretim alanları itibariyle belirler, fakültelere dağılımını sağlar.

3. Öğretmenlik uygulamalarını denetler, değerlendirir, etkili bir biçimde yürütülmesi için gerekli önlemleri alır.

h) Uygulama okulu müdürlüğünün görev, yetki ve sorumlulukları :

1. Uygulama Okulu koordinatörünü belirler,

2. Uygulama öğretim elemanlarının iş birliği ile uygulama öğretmenlerini belirler.

3. Uygulama öğretmenleri ve öğretmen adaylarıyla toplantı yapar, kendilerine görev ve sorumluluklarını bildirir.

4. Uygulama çalışmalarının etkili ve verimli bir biçimde yapılabilmesi için gerekli eğitim ortamını sağlar.

5. Uygulama öğretmenlerinin uygulama çalışmalarını denetler.

ı) Uygulama okulu koordinatörünün görev ve sorumlulukları:

1. Millî eğitim müdürlüğü, okul yönetimi ve fakülte arasındaki koordinasyon ve iş birliğini sağlar,
2. Uygulama öğretim elemanı ve uygulama öğretmeni ile iş birliği yaparak öğretmen adaylarının uygulama çalışmaları kapsamındaki etkinlikleri planlar.
3. Uygulama çalışmalarını izler, değerlendirir ve sağlıklı yürütülmesi için gerekli önlemleri alır.

ı) Uygulama öğretmenin görev ve sorumlulukları:

1. Uygulama öğretim elemanı ve uygulama okulu koordinatörü ile iş birliği yaparak öğretmen adaylarının uygulama çalışmaları kapsamındaki etkinlikleri hazırlar.
2. Uygulama programının gerektirdiği etkinliklerin yürütülmesini sağlar, uygulama etkinliklerinin başarılı bir biçimde yerine getirilmesi için öğretmen adayına rehberlik eder, bu etkinlikleri izler ve denetler.
3. Uygulama sonunda öğretmen adayının uygulama çalışmalarını değerlendirir, uygulama okulu koordinatörüne teslim eder.

j) Öğretmen adayının görev ve sorumlulukları:

1. Uygulama programının gereklerini yerine getirmek için planlı ve düzenli çalışır. Uygulama öğretim elemanı, uygulama öğretmeni ve diğer öğretmen adayları ile iş birliği içinde planlı bir şekilde çalışır.
2. Uygulama programının gereklerini yerine getirirken okul yönetimi, uygulamadan sorumlu öğretim elemanı, öğretmenler ve diğer görevlilerle iş birliği yapar.
3. Öğretmenlik uygulaması etkinlikleri kapsamında, yaptıkları çalışmaları ve raporları içeren bir dosyayı uygulama öğretim elemanına teslim eder.
4. Kişisel ve meslekî yeterliliğini geliştirmek için sürekli çaba gösterir.

Ek 7. Grafik ve Görsel Sanatlar Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Uygulaması Dersi Değerlendirme Ölçeği

Bu değerlendirme ölçeği Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Uygulamalı Sanatlar Eğitimi Bölümü Grafik Eğitimi Bilim Dalı Yüksek Lisans programı kapsamında yürütülen “Grafik ve Görsel Sanatlar Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Uygulaması Dersine Yönelik görüşleri” adlı araştırmanın grafik ve görsel sanatlar öğretmen adayı görüşlerini almak amacıyla hazırlanmıştır.

Araştırmaya sağladığınız katkı için teşekkür ederiz.

Cihan Canbolat

Uygulama Öğretim Elemanına Yönelik Görüşler	İfadeler	Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum
Uygulama Öğretim Elemanına Yönelik Görüşler	1-Öğretmenlik uygulaması dersi ile ilgili gerekli açıklamaları yaptı.					
	2- Okula ilk gidişimde beni okuldaki ilgililerle tanıştırdı.					
	3- Gerekli evrakları temin etmekte yardımcı oldu.					
	4- Herhangi bir sorunla karşılaştığımda çözüm konusunda bana yardımcı oldu.					
	5- Bana hakaret sayılabilecek bir söz ya da davranışta bulunmadı					
	6- Bana yaptığım hatalarla ilgili bilgi verdi.					
Uygulama Öğretmenine Yönelik Görüşler	7-Uygulama öğretmeni bana sınıfta yapmam gerekenler konusunda yardımcı oldu.					
	8-Uygulama öğretmeni bana hakaret sayılabilecek bir söz ya da davranışta bulundu.					
	9-Uygulama öğretmeni ders işlerken benden rahatsız oldu.					
	10-Uygulama öğretmeni ile iletişim kurmakta zorluk yaşadım.					
	11-Uygulama öğretmeni sunum sonrasında bana yaptığım hatalarla ilgili bilgi verdi.					
	12-Ben ders anlatırken sunum esnasında uygulama öğretmeni beni gözleyerek hatalarımı düzeltmem konusunda yardımcı oldu.					
	13-Uygulama öğretmeni her hafta ders anlatmam konusunda beni teşvik etti.					
	14-Uygulama öğretmeni beni eğitim ve öğretim işlerinin dışında görevlendirdi.					

Okul Yönetimine Yönelik Görüşler	İfadeler	Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum
	15- Okul yöneticisi okula ilk gidişimde beni okuldaki ilgililerle tanıştırdı.					
	16- Okul yönetimi bana okulun yönetim işleriyle ilgili bilgi verdi.					
	17- Okul yönetimi bana gerekli ilgiyi gösterdi.					
	18- Okul yöneticisi okulda herhangi bir sorunla karşılaştığımda çözüm konusunda bana yardımcı oldu.					
	19-Okul yönetimi beni eğitim öğretim işlerinin dışında görevlendirdi.					
	20- Okul yöneticisi ile iletişim kurmada zorluk yaşadım.					
Öğretmen Adayının Öğrenme Öğretme Sürecine Yönelik Görüşler	İfadeler	Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum
	21-Ders anlatma konusunda kendimi yeterli buluyorum.					
	22-Öğrencilere yaklaşırken zorluk yaşadım.					
	23-Ders anlatımı konusunda zorluk yaşadım.					
	24-Sınıf yönetimi konusunda zorluk yaşadım.					
	25- Öğretilecek müfredat konuları üzerinde bilgi sahibiydim.					
	26- Dersten önce plan ve ders hazırlığı yaptım.					
	27- Uygun öğretme-öğrenme araç -gereçlerini seçtim ve hazırladım.					
	28- Dersi, çeşitli öğretme-öğrenme etkinliklerinden yararlanacak şekilde planladım.					
	29- Dersi daha etkin kılmak amacıyla ders anlatım araçlarını kullandım					
	30- Dersi anlatırken çeşitli öğretim yöntemlerinden yararlandım.					

Adayının Yönelik	İfadeler	Kesinlikle	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Kesinlikle
		Katılıyorum				Katılmıyorum
Öğretmen Alanına Görüşleri	31- Alanıma ilişkin bilgileri zorluk çekmeden anlattım.					
	32- Alanıma ilişkin bilgileri zorluk çekmeden uyguladım.					
	33- Uygulama okulunda elektronik araçlardan yararlandım.					
	34- Uygulama okulundaki alanıma ilişkin programları içeren bilgisayarları zorluk çekmeden kullandım.					
	35- Okulda öğrendiğim bilgisayar programlarını (photoshop,illustrator corel vs.) uygulama okulunda zorluk çekmeden kullandım.					
Öğrenme Öğretme Ortamına Yönelik Görüşler (Fiziksel Ortam)	İfadeler	Kesinlikle	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Kesinlikle
	36- Uygulama okulunda ders işlemek için uygun bir sınıf ya da atölye ortamı bulmakta zorluk çektim.	Katılıyorum				Katılmıyorum
	37- Uygulama okulunda öğrenme ve öğretme ortamında gerekli tüm araç gereçler vardı. (tahta, projeksiyon, tepegöz, akıllı tahta)					
	38- Uygulama okulunda öğrenme-öğretme ortamı oldukça gürültülüydü.					
	39- Uygulama okulunda her öğrenciye ait bir bilgisayar vardı.					
Öğretmenlik Uygulaması Sonrası Görüşler	İfadeler	Kesinlikle	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Kesinlikle
	40- Lisans eğitiminde öğrendiğim bilgileri uygulama okulunda uygulama olanağı buldum.	Katılıyorum				Katılmıyorum
	41- Öğretmenlik uygulaması dersinin lisans Müfredatında olmasının gerekliliğini çok iyi anladım.					
	42- Lisans eğitiminde öğrendiğim bilgilerle öğretmenlik uygulamasında karşılaştığım bilgiler farklılık gösterdi.					
	43- Uygulama okuluna gitmeden önceki düşüncelerim ile şimdiki düşüncelerim arasında herhangi bir fark yoktur.					
44- Öğretmenlik uygulaması dersinin bana çok şey kattığına inanıyorum.						

Konu ile ilgili değinmek istediğiniz başka görüşleriniz varsa aşağıdaki boş kısmı doldurabilirsiniz.

